



VÝUKOVÝ PROGRAM PRO MŠ

Hrajeme si spolu

PROGRAM NA ROZVOJ KOMPETENCÍ TRVALE UDRŽITELNÉHO
ROZVOJE VE VZTAHU K SOCIÁLNÍMU PILÍŘI



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR



Název projektu: „Hrajeme si spolu“

Reg. č. projektu: CZ.07.4.68/0.0/0.0/20_079/0002095

OBSAH

Úvodní slovo	1
Já a moje rodina	2
Babičko, dědečku, budeme si hrát	7
Můj domov, můj hrad	10
Umím pomáhat	20
Čistota půl zdraví	23
Skáču jako klokánek	28
Kouzelná komunikace	36
Těšíme se na oslavu	42
Toulky okolím 1	47
Toulky okolím 2	54



ÚVODNÍ SLOVO

Milé kolegyně a kolegové,

vzdělávací program, který se Vám právě dostává do rukou, má za cíl pomoci dětem předškolního věku se hravou formou seznámit s trvale udržitelným rozvojem ve vztahu k sociálnímu pilíři. Tento soubor metodických materiálů vznikl v rámci projektu „Hrajeme si spolu“, CZ.07.4.68/0.0/0.0/20_079/0002095.

Soubor 10 metodik je zaměřen na podporu kompetencí dětí a pedagogů. Podporuje kvalitu vzdělávání prostřednictvím posílení inkluze v multikulturní společnosti rozšiřováním vzdělávacích programů o prvky rozvoje sociálních a občanských kompetencí a kompetencí k udržitelnému rozvoji. Témata jednotlivých metodik byla vybírána tak, aby byla v souladu s trvale udržitelným rozvojem ve vztahu k sociálnímu pilíři. Jsou to zdraví, mezigenerační soudržnost, rodina, bydlení, zdraví pohyb, komunikace, vzdělání, vyrovnávání nerovností, pomoc, dostupnost péče. Děti mohou prostřednictvím těchto metodik zažít úžas, zaujetí, spolupráci, úspěch, toleranci a soudržnost.

Každá metodika je vytvořena podobně jako projektový den, tedy její časová náročnost je koncipována na 4x 45 minut. Časová náročnost a materiální příprava je vždy rozepsána u konkrétní metodiky tak, aby se pedagog mohl dostatečně připravit.

Cílovou skupinou jsou především děti předškolního věku, pro kterou jsou metodiky určené. Své uplatnění však najdou případně i u dětí mladšího školního věku.

Věříme, že tento vzdělávací program bude dobrou inspirací pro Vaší práci.

Za všechny pedagogy MŠ Řeporyje a realizační tým projektu.



1 JÁ A MOJE RODINA

ANOTACE

Děti se v rámci tématu seznámí nejen s tím, kdo může být součástí rodiny, jak se jmenují a co dělají její členové, ale také s tím, jaké jsou naše kořeny, odkud jsme. Důležité je ukázat si, že máme různé národy, každý můžeme pocházet odjinud. Důraz je kladen na to, že i když jsme každý jiný a máme jiný původ, tak každý máme své místo, jsme součástí rodiny a máme v ní svoji roli. Každý umí a dělá něco jiného, ale každý je jedinečný. Děti se s tématem seznámí pomocí vyrábění rodinných stromů.

Okruh sociálního pilíře TUR: Životní úroveň, vzdělanost, zaměstnanost a demografická struktura

Vzdělávací oblast: Dítě a jeho psychika

Cíl lekce:

- Děti se seznamují s rodinnými kořeny, představují si členy domácnosti.

Doporučené místo realizace:

K úvodní diskusi s dětmi a k pokládání otázek je vhodné využít místo ve třídě, kde mohou děti sedět v kroužku, například koberec. Před zadáváním úkolů k výrobě rodinného stromu je vhodné se přesunout ke stolečkům, aby mělo každé dítě dostatek prostoru k tvoření a vyrábění. Při plnění druhého a třetího úkolu je opět vhodné využít koberec.

Forma práce:

V úvodní části, kde se děti seznamují s tématem, pracují ve skupině. Při výrobě rodinného stromu pracuje každé dítě samostatně. Následuje opět skupinová práce. Při plnění pantomimy vždy jedno dítě předvádí a ostatní hádají. Jedná se tedy o práci jak skupinovou, tak individuální.



ČASOVÁ NÁROČNOST

4 x 45 minut

Práci s dětmi je vhodné rozložit na dvě dopoledne. První dopoledne se děti seznámí s tématem a vyrobí si rodinné stromy. Druhé dopoledne bude probíhat povídání k vytvořeným rodinným stromům a plnění posledního úkolu pantomimy.



URČENO PRO

předškolní děti v MŠ (s dopomocí možnost zapojit i mladší děti)



MATERIÁL A POMŮCKY

Šablony stromu, fotografie členů rodiny, lepidlo, pastelky, vodovky, štětce, nůžky, barevné papíry, větvičky, 3D pera a náplně.



PŘÍPRAVA PRO PEDAGOGY

Před samotnou realizací tématu je potřeba, aby si pedagog nastudoval informace o rodině a mohl následně děti s tématem seznámit a vést diskusi. Zhlédnutí a připravení si kresleného pořadu: Já a moje rodina (zdroj ČT Edu). Pedagog připraví pro děti šablony stromu ve formátu A3, viz příloha. Dále připraví šablony na rámečky, taktéž viz příloha. V rámci vycházky s dětmi nasbírá větvičky. Následně připraví veškeré pomůcky.

JÁ A MOJE RODINA

METODICKÁ ČÁST

1. Úvod

Rodina může mít mnoho podob. Základní rodinu tvoří otec, matka a dítě nebo děti. Širší rodina zahrnuje prarodiče, ale i tety, strýce, sestřenice, bratrance, praprarodiče a další. V neúplné rodině chybí matka nebo otec. Rodina vzniká manželstvím nebo společným soužitím. Každý člen rodiny může mít jiné kořeny. V rámci seznamování s tématem můžeme využít kreslený příběh: Já a moje rodina (zdroj ČT Edu).



Dětem můžeme vysvětlit na příkladu:

Matka a její rodiče pocházejí ze Slovenské republiky, otec a jeho rodiče pocházejí z České republiky. Matka a otec uzavřeli manželství, matka se přestěhovala za otcem do České republiky. Mají spolu dítě a žijí v České republice. Společně jezdí navštěvovat prarodiče do Slovenské republiky. Jsou rodina, i když každý žije v jiné zemi.

Příkladem se snažíme dětem ukázat, že i když někdo bydlí v jiné zemi, pořád je součástí rodiny. Stejně tak, jako když matka a otec žijí odděleně.

2. Otázky



- A) Z jakých členů se skládá tvá rodina?
- B) Jaké mají jednotliví členové tvé rodiny povolání, kde pracují?
- C) Mluví všichni stejným jazykem?
- D) Pocházejí všichni členové tvé rodiny z České republiky?

3. Úkoly

A) Děti dostanou šablonu stromu a donesou si fotografie členů rodiny (průkazové fotografie 3,5 cm na 4,5 cm). Pokud dítě nebude mít fotografii, dostane předpřipravenou šablonu, kterou si vybarví dle své fantazie.

B) Děti pracují se šablonami stromu. Můžeme dát na výběr z více variant nebo si pedagog vybere variantu sám.

- Děti si šablonu stromu vybarví pastelkami či vodovkami.
- Děti do šablony stromu lepí klacíky, tak aby strom vypadal jako přírodní. Klacíky vyplní celý kmen a poté i jednotlivé větve.
- Šablonu stromu děti vyplní pomocí nastříhaných barevných papírů, které přilepí tak, že polepí celý kmen i jednotlivé větve.



JÁ A MOJE RODINA

METODICKÁ ČÁST

3. Úkol

C) Děti si kolem fotografie vytvoří rámeček pomocí 3D pera. Opět dáme dítěti na výběr, jaké šablony rámečku chce použít, například list, srdíčko, kolečko, hvězdu, čtvereček. Další možností je, že každá fotografie bude mít jiný rámeček, který si dítě zvolí náhodně, nebo předem stanovíme, jaký rámeček bude pro daného člena rodiny. Vytvořený rámeček je potřeba poté k fotografii přilepit.

D) Děti lepí fotografie s rámečky k šabloně stromu. Ke každé větvi je potřeba nalepit jednu fotografii. Do spodní části kmenu stromu dítě umístí svoji fotografii.

E) Děti si budou podle vyrobených stromů povídat o tom, jaké mají členy domácnosti, jak se jmenují, odkud pocházejí a jaké mají povolání.

F) Každé dítě vybere jednoho člena domácnosti a pomocí pantomimy ho představí ostatním. Ostatní hádají, kdo to je a co dělá.

4. Reflexe s dětmi

- A) Mají všichni stejný počet členů domácnosti?
- B) Dělají všichni členové domácnosti stejnou práci?
- C) Je důležité, aby všichni pocházeli ze stejné země?



Odkazy na stránky a literaturu k danému tématu:

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Rodina>

<https://encyklopedie.soc.cas.cz/w/Rodina>



Reflexe pro pedagogy:

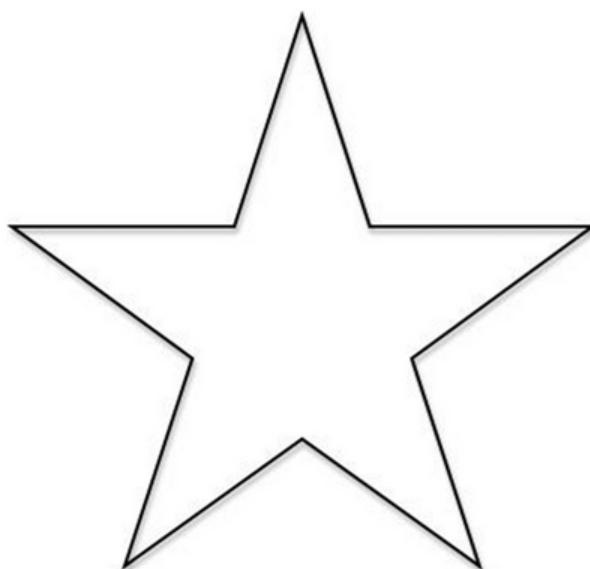
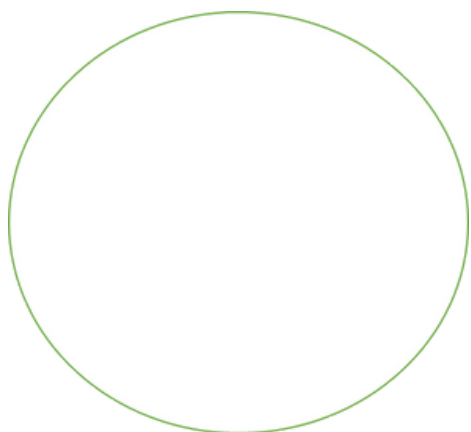
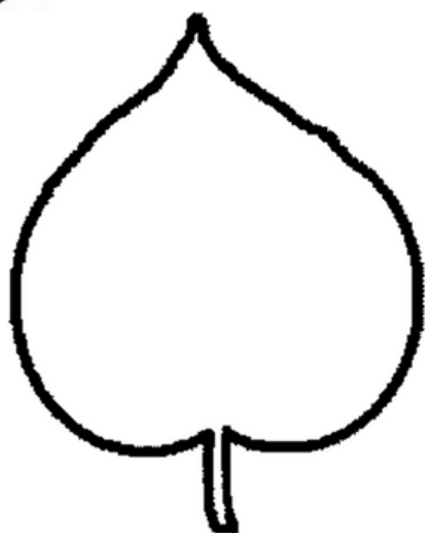
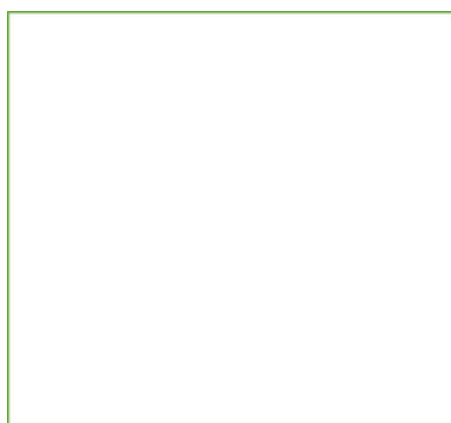
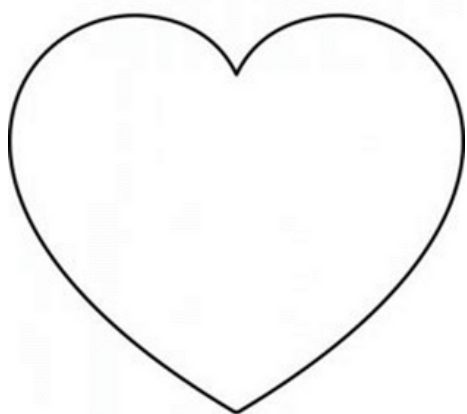
Zhodnocení, zda se podařilo naplnit cíl lekce, co se nepovedlo, co děti bavilo, co by se dalo vylepšit.

1. Dokážou děti pojmenovat členy rodiny?
2. Znájí jména jednotlivých členů?
3. Dokážou popsat zaměstnání rodičů?

1 JÁ A MOJE RODINA

PŘÍLOHA 1 - ŠABLONY NA RÁMEČKY

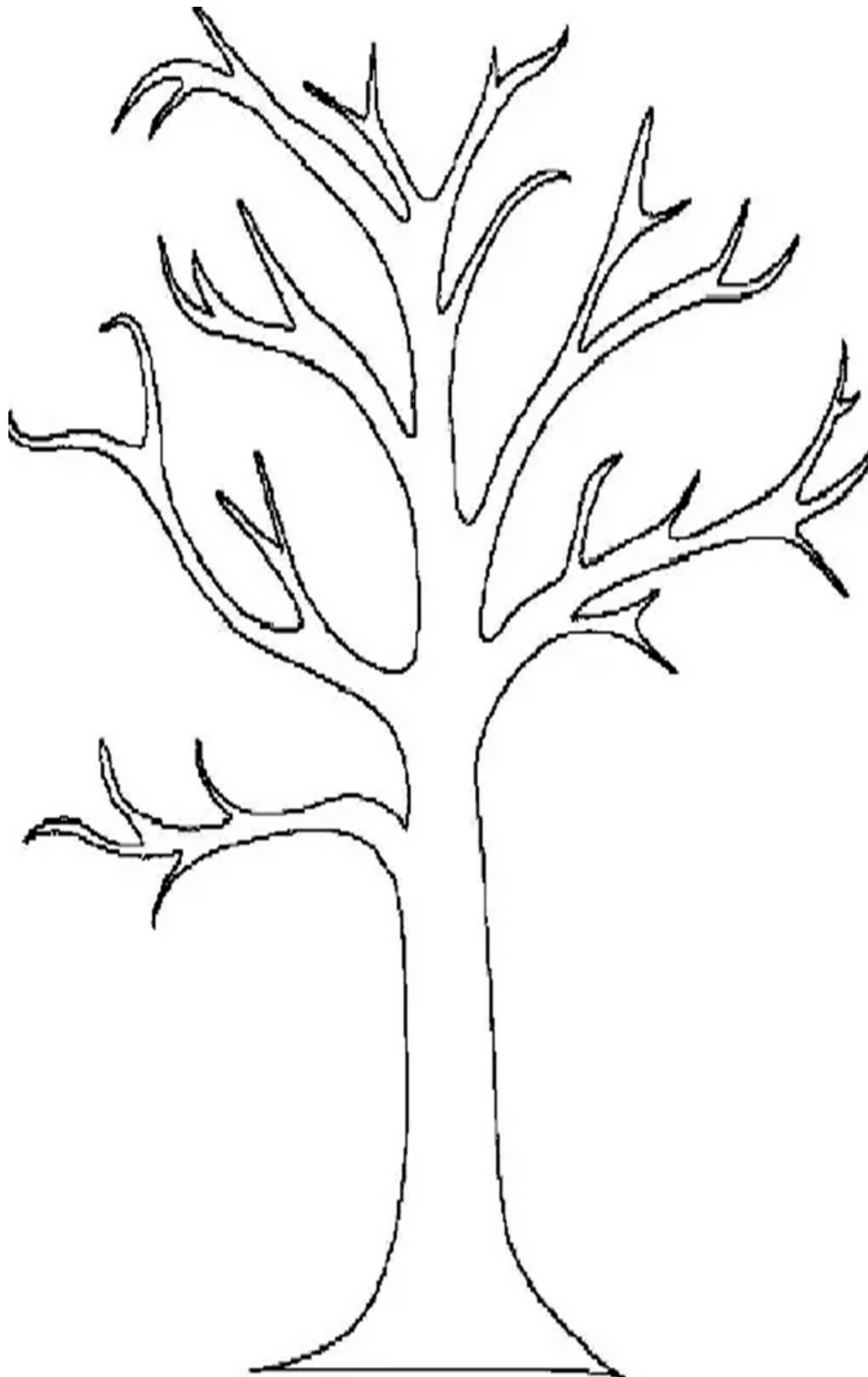
Pokud dítě nebude mít fotografii, dostane předpřipravenou šablonu, kterou si vybarví dle své fantazie.



1 JÁ A MOJE RODINA

PŘÍLOHA 2 - ŠABLONA STROMU

Děti lepí fotografie s rámečky k šabloně stromu.



2

BABIČKO, DĚDEČKU, BUDEME SI HRÁT

ANOTACE

Pokračování předchozího tématu o rodině. Základním principem je mezigenerační soudržnost. Děti a senioři pracují společně. Cílem tématu je ukázat dětem, že společný čas strávený s babičkou nebo dědečkem je důležitý jak pro ně, tak i pro nás. Můžeme si vzájemně pomoci při různých činnostech. Děti obohacují prarodiče svou přítomností, dokážou je rozveselit, zasvětit do dětského světa. Prarodiče naopak poskytují zázemí a hlídání dětí.

Okruh sociálního pilíře TUR: Mezigenerační soudržnost a demografická struktura

Vzdělávací oblast: Dítě a ten druhý

Cíl lekce:

- Důležitost mezigenerační soudržnosti.

Doporučené místo realizace:

K úvodní diskusi s dětmi a k pokládání otázek je vhodné využít místo ve třídě, kde mohou děti sedět v kroužku, například koberec. Úkol dítě plní doma. Ve druhé části tématu se děti pohybují v prostorách třídy, kde si vystaví donesené výrobky a fotografie. Pracují s interaktivní tabulí, kde si ukazují natočená videa či fotografie. K závěrečné diskusi opět využijeme koberec.

Forma práce:

V úvodní části, kde se děti seznamují s tématem, pracují ve skupině. Úkol plní samostatně společně s prarodiči. Druhá část bloku je kombinací individuální a skupinové práce.



ČASOVÁ NÁROČNOST

4 x 45 minut

Práci s dětmi je potřeba rozložit na dvě dopoledne. Mezi bloky musí být dostatečný časový odstup, minimálně 14 dní, aby dítě mělo prostor na splnění úkolu. První dopoledne se děti seznámí s tématem a vysvětlí si domácí úkol. Druhé dopoledne bude probíhat povídání a ukázka výrobků, videí a fotografií.



URČENO PRO

předškolní děti v MŠ (s dopomocí možnost zapojit i mladší děti)



MATERIÁL A POMŮCKY

Interaktivní tabule, projektor, místo pro vystavení výrobků, maňásci nebo obrázky babičky a dědečka, případně i maminky a tatínka, aby děti viděly, čím se liší.



PŘÍPRAVA PRO PEDAGOGY

Před samotnou realizací tématu je potřeba, aby si pedagog nastudoval informace o mezigenerační soudržnosti a mohl následně děti s tématem seznámit a vést diskusi. Pedagog musí informovat rodiče a seznámit je s úkolem. Je potřeba informaci předat s dostatečným časovým předstihem, minimálně 14 dní, aby bylo možné úkol splnit. Součástí dohody by mělo být, jakou formou dítě předá pedagogovi natočená videa či fotografie. Nutné stanovit termín, do kdy je toto potřeba splnit.



BABIČKO, DĚDEČKU, BUDEME SI HRÁT

METODICKÁ ČÁST

1. Úvod

Senioři (babička, dědeček) mají v rodině velmi důležitou roli. Díky nim dochází k předávání životních zkušeností, hodnot, tradic a zvyků. Čas strávený s prarodiči nás mnohemu naučí. Prarodiče naopak potřebují blízkost, kontakt se svou rodinou. Potřebují mít možnost říct si o pomoc, popovídat si a pohrát si s vnoučaty. Při úvodní diskusi můžeme využít například maňásky babičky a dědečka nebo obrázky. S dětmi si povídáme o tom, jak babička a dědeček vypadají, jak se liší například od maminky a tatínka.

2. Otázky



- A) Znáte své prarodiče?
- B) Trávíte s nimi volný čas?
- C) Jak s nimi trávíte volný čas?
- D) Pocházejí z České republiky?

3. Úkoly

A) Děti mají za úkol strávit společný čas s prarodiči (pokud někdo nemá prarodiče, je možné se domluvit s tetou, strýcem, či s někým, kdo s dětmi tráví čas). Děti si mohou zvolit, zda společné tvoření, vyrábění či vaření natočí, vyfotí nebo mohou výrobek donést do MŠ.

B) Děti si vzájemně představují svá videa, fotografie a výrobky a řízenou diskusí si vyprávějí, jaké to pro ně bylo, co se jim dařilo nebo nedařilo, zda je to bavilo a chtěly by si to zopakovat.

4. Reflexe s dětmi

- A) Jsou všechny babičky a dědečkové stejní?
- B) Líbí se vám takto strávený čas s prarodiči?
- C) Můžeme ho trávit i jinak?



BABIČKO, DĚDEČKU, BUDEME SI HRÁT

METODICKÁ ČÁST



Rozšíření tématu:

1. V rámci tématu mateřská škola navštíví domov seniorů, kde společně stráví dopoledne. Děti a senioři společně tvoří, zpívají, vyprávějí si, vyrábějí, připravují tradiční pokrmy. Návštěvy v domově seniorů mohou probíhat i pravidelně. Program si vždy obě strany předem domluví.
2. Do školky pozveme babičku a dědečka některého z žáků. Pokud máme možnost pozvat někoho s odlišnou národností, je dobré toho využít. Děti mohou babičce či dědečkovi předvést naučenou písničku nebo básničku. Babička dětem vypráví nebo čte pohádku, případně vypráví o zemi, ze které pochází, jaké mají tradice, jak tráví volný čas, jaké mají tradiční pokrmy a podobně. Jednoduchý pokrm může s dětmi i připravit. V případě dědečka je situace obdobná. Pokud je dědeček zručný, může s dětmi něco vyrobit. Například ptačí budku.

Odkazy na stránky a literaturu k danému tématu:

<https://www.nakridlechandelu.cz/prarodice/>



Reflexe pro pedagogy:

Zhodnocení, zda se podařilo naplnit cíl lekce, co se nepovedlo, co děti bavilo, co by se dalo vylepšit.

1. Tráví čas děti s prarodiči?
2. Dokážou společný čas využít?
3. Bavilo je to?
4. Zapojily se všechny děti?



ANOTACE

Dětem se v rámci tématu snažíme ukázat, jaké mohou být rozdíly v bydlení, ať u nás nebo kdekoli jinde ve světě. Děti se seznámí s tím, jak by mělo vypadat zdravé bydlení a proč je pro nás tak důležité. Zaměřujeme se na potřebu vlastního koutku, kde se dítě může cítit bezpečně, má prostor na hraní, kreslení a odpočívání. Děti se seznámí s možnostmi, jak se mohou na vytváření spokojeného a všem dostupného domova podílet.

Okruh sociálního pilíře TUR: Kvalita bydlení a životní úroveň

Vzdělávací oblast: Dítě a jeho psychika

Cíl lekce:

- Možnosti podílení se na vytváření bezpečného a útulného domova.

Doporučené místo realizace:

K úvodní diskusi s dětmi a k pokládání otázek je vhodné využít místo ve třídě, kde mohou děti sedět v kroužku, například koberec. Při plnění úkolu A můžeme zachovat kruh. Pro úkol B je vhodné využít pracovní místo u stolečků. Při úkolu C využijeme celý prostor třídy, aby měly děti dostatek místa k pohybu. K úkolu D je opět vhodné sezení v kruhu na koberci. Pro úkol E využijeme opět pracovní místo u stolečků. Při úkolu F je vhodné, aby si děti lehly na koberec a při čtení básničky si zavřely oči. Závěrečnou reflexi provedeme opět v kruhu na koberci.

Forma práce:

V úvodní části, kde se děti seznamují s tématem, pracují ve skupině. Při vyhledávání obrázků se jedná o práci samostatnou. Stejně tak při plnění úkolu B, D a E. Při plnění úkolu C pracují děti ve skupině.

**ČASOVÁ NÁROČNOST**

4 x 45 minut

**URČENO PRO**

předškolní děti v MŠ (s dopomocí možnost zapojit i mladší děti)

**MATERIÁL A POMŮCKY**

Obrázky s možnostmi bydlení, dostatek časopisů a novin, ve kterých mohou děti vyhledávat a plnit úkol A. Karton pro každé dítě, časopisy a noviny, ze kterých budou moci děti vystříhat pro splnění úkolu B. Nůžky, pastelky, fixy a lepidla podle počtu dětí. Šátky a nábytek pro splnění úkolu D. Pracovní listy pro každé dítě.

**PŘÍPRAVA PRO PEDAGOGY**

Před samotnou realizací tématu je potřeba, aby si pedagog nastudoval informace o zdravém bydlení a mohl následně děti s tématem seznámit a vést diskusi. Následně připraví veškeré pomůcky, pracovní listy a seznámí se s básničkami.



MŮJ DOMOV, MŮJ HRAD

METODICKÁ ČÁST

1. Úvod

Každé bydlení by mělo být navrženo tak, aby nám poskytovalo útočiště, cítili jsme se v něm bezpečně a pohodlně. Nezáleží na tom, v jak velkém bytě nebo domě bydlíme nebo jestli bydlíme například společně s prarodiči. Je však důležité, abychom se zde cítili dobře, rádi se vraceli domů, měli jsme každý svůj koutek, do kterého si můžeme zalézt a mít tak své soukromí. Takový koutek by měl mít místo na hraní, kreslení a odpočívání. Na vytváření koutku bychom se měli podílet, aby se nám v něm líbilo a poskytoval nám vše, co potřebujeme.

2. Otázky



- A) Víte, jaké jsou možnosti bydlení? (rodinný dům, byt v paneláku, bytovce...)
- B) Kde bydlíte vy?
- C) Máte svůj koutek?
- D) Líbí se vám váš domov?

3. Úkoly

A) Představíme dětem, jaké jsou možnosti bydlení u nás, ale i ve světě. K představování použijeme obrázky z přílohy. Dětem vždy obrázek nejprve ukážeme a oni se ho snaží pojmenovat. Například: obrázek domu se zahradou, bytu v paneláku, iglú, teepee a podobně. Následně dětem rozdáme noviny, časopisy, knihy a děti se snaží vyhledat bydlení podle zadání. Dětem postupně říkáme, co mají hledat: rodinný dům se zahradou, bez zahrady, panelák, bytovku, chatu, stan, iglú, teepee a podobně (aktivitu můžeme udělat jako soutěž – kdo najde daný typ bydlení jako první, ostatní pak už nepokračují v hledání a hledá se další bydlení).

B) Děti vytváří svůj pokojíček na karton. Každé dítě dostane karton z krabice. Karton by měl mít tři strany, které se dají ohnout (až bude výtvar hotový, karton se postaví tak, že levou a pravou stranu ohneme dopředu a budeme mít tedy tři stěny, na kterých bude vyobrazen pokojíček – viz příloha). Děti na karton lepí vystřižené obrázky z novin a časopisů. Některé části mohou domalovat a dotvořit pastelkami. Dítě může vytvořit svůj pokojíček, nebo může tvořit pokojíček, který by chtělo mít. Poté si děti vzájemně pokojíčky ukazují a povídají ostatním, zda je to skutečný pokoj nebo vysněný a proč, jaké jsou v tom rozdíly a podobně. Naopak dítě, které vytvoří svůj pokojíček, může vyprávět o tom, zda by něco chtělo změnit a proč.

MŮJ DOMOV, MŮJ HRAD

METODICKÁ ČÁST



3. Úkol

C) Pohybová aktivita s básničkou. Dětem nejdříve básničku řekneme i s ukazováním a poté vše zopakujeme všichni společně.

Dům je jako čtvereček, u dveří má zvoneček (*rukama naznačíme čtverec, ukazováčkem naznačujeme mačkání na zvonek*).

Na domečku sedí střecha, komín nás však nepoleká (*rukama uděláme střechu nad hlavou, ruce připažíme a stojíme rovně jako komín, na slovo nepoleká kroutíme hlavou do stran jako nenene*).

Místo očí okýnka, malá, střední, veliká (*ukážeme si na oči, poté na slovo malá do dřepu, na střední se postavíme a na velká zvedneme ruce co nejvýš*).

Kolem domu zahrádka, pro ta naše zvířátka (*na slovo kolem se zatočíme s roztaženými rukama do stran, po zatočení půjdeme na čtyři a po skončení básničky vydáme zvuk nějakého zvířátka*).

D) Dětem zavážeme oči šátkem a necháme je hmatem poznávat nábytek. Použijeme jakékoli hračky, které máme k dispozici z domečku pro panenky, stavebnic a podobně. Mohou to být například: židle, stůl, skříň, vana, gauč, křeslo, postel, záchod a podobně. Děti necháme sedět v kroužku a předmět posíláme. Až si ho osahají všechny děti, položíme otázku, poté dětem předmět ukážeme. Takto postupujeme se všemi předměty, které jsme pro aktivitu vybrali.

E) Děti dostanou pracovní listy, které jednotlivě vypracují. Zaměřují se především na věci, které by neměly chybět v dětském pokojíčku a na místnosti, které jsou součástí domu nebo bytu. Pracovní listy viz příloha, kde je u každého pracovního listu zadání.



MŮJ DOMOV, MŮJ HRAD

METODICKÁ ČÁST

3. Úkol

F) Dětem předneseme básničku:

Doma - Jiří Žáček

*Každý je doma tam, kde bydlí,
kde má své místo u stolu,
kde má svou postel a svou židli.
Doma jsou všichni pospolu.*

*Pes má svou boudu, krtek noru,
zajíc má pelech v křoví,
vrabčák má místo na javoru.
Doma si všichni vyhoví.*

*A šnek je doma, ať je, kde je,
svůj dům si nosí na hřbetě.
Ať svítí slunce nebo leje,
je doma všude na světě.*

Poté se s dětmi pobavíme o tom, že i zvířátka potřebují domov.

Děti mohou povídat o tom, kde nejrůznější zvířátka bydlí.

4. Reflexe s dětmi

- A) Bydlí všichni stejně?
- B) Pamatujete si, co by ve vašem koutku nemělo chybět?
- C) Je bydlení důležité jen pro lidi?

Odkazy na stránky a literaturu k danému tématu:

<https://www.living.cz/zdrave-bydleni/>

Můj domov - Astrid Desbordes, Axióma

Bydlíme s dětmi... a děti s námi: jak zařídit dětský pokoj - Pavlína Blahotová, Albatros



Reflexe pro pedagogy:

Zhodnocení, zda se podařilo naplnit cíl lekce, co se nepovedlo, co děti bavilo, co by se dalo vylepšit.

1. Dokázaly děti vyhledat různé druhy bydlení?
2. Zapojily se všechny děti do vytváření svého pokojíčku?
3. Dokážou vyjmenovat, které věci by v jejich koutku neměly chybět?



3 MŮJ DOMOV, MŮJ HRAD

PŘÍLOHA 1 - KARTON NA POKOJÍČEK



3 MŮJ DOMOV, MŮJ HRAD

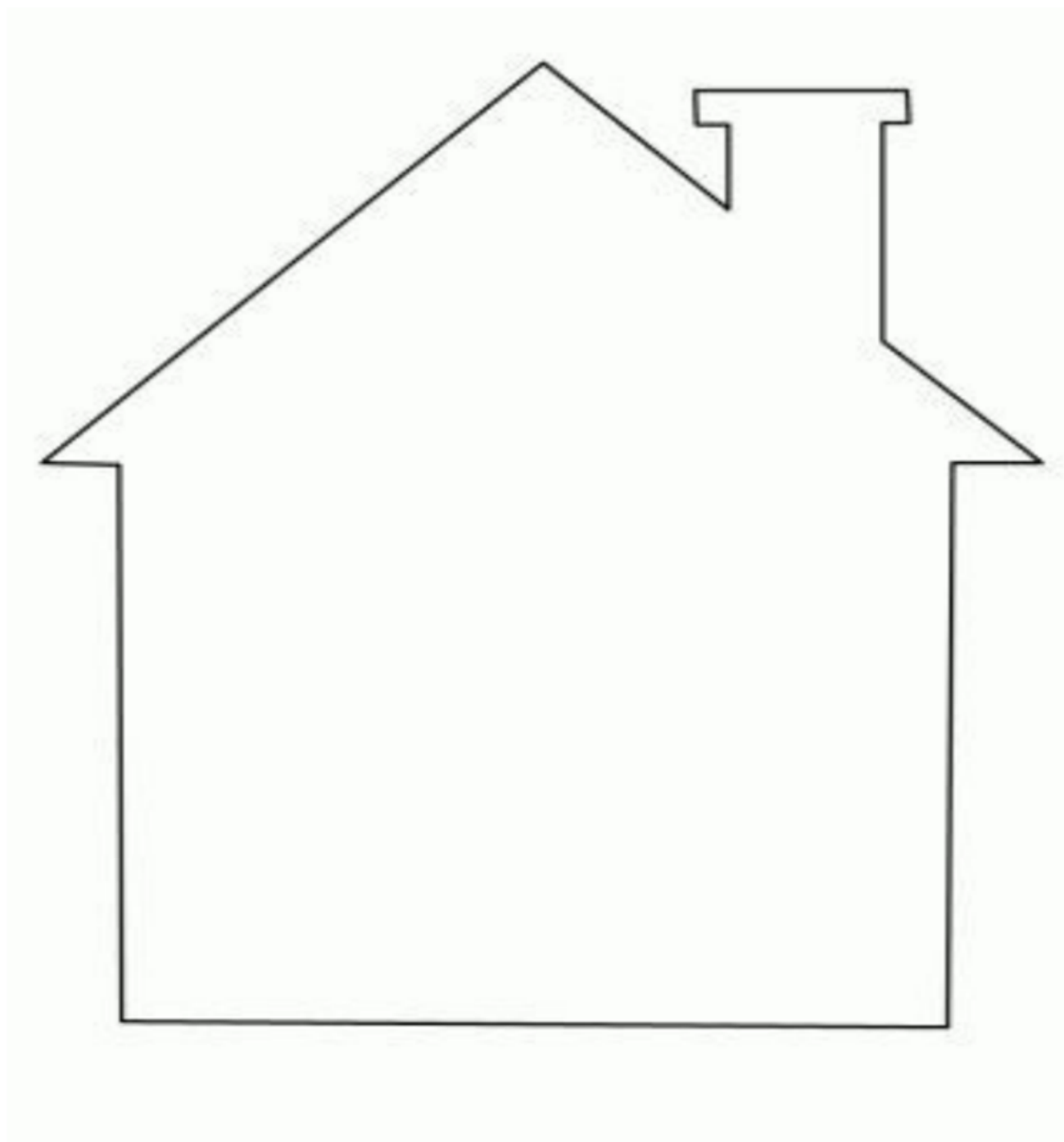
PŘÍLOHA 2 - MOŽNOSTI BYDLENÍ



3 MŮJ DOMOV, MŮJ HRAD

PŘÍLOHA 3 - PRACOVNÍ LISTY

1. Dokresli, co chybí domečku.



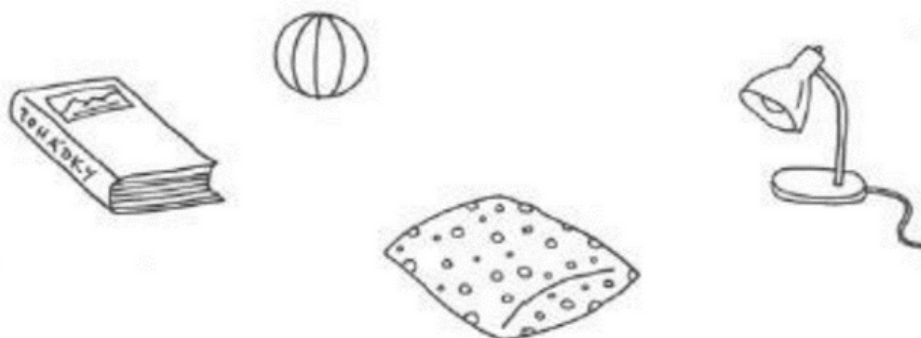
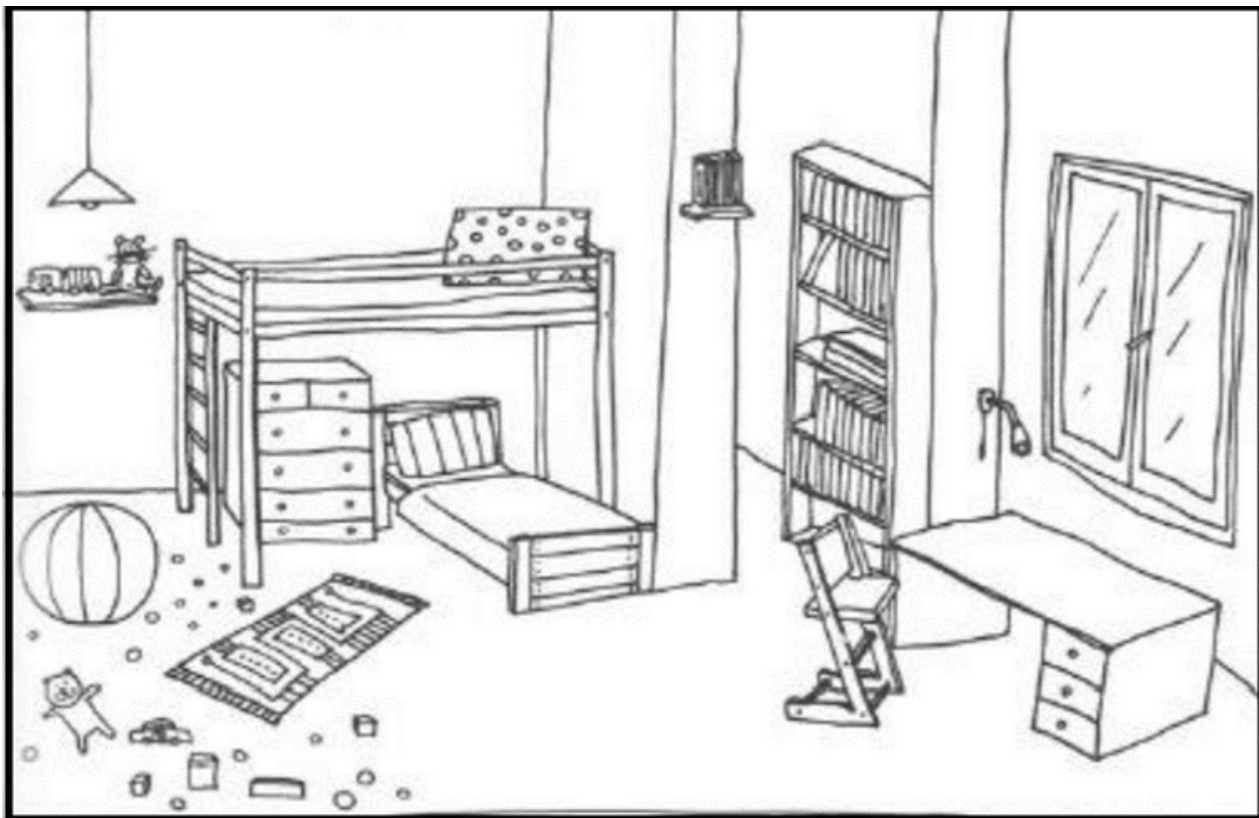
3 MŮJ DOMOV, MŮJ HRAD

PŘÍLOHA 3 - PRACOVNÍ LISTY

Dětský pokoj

Každý dětský pokoj je jiný, ale najdou se v něm stejné nebo podobné věci.

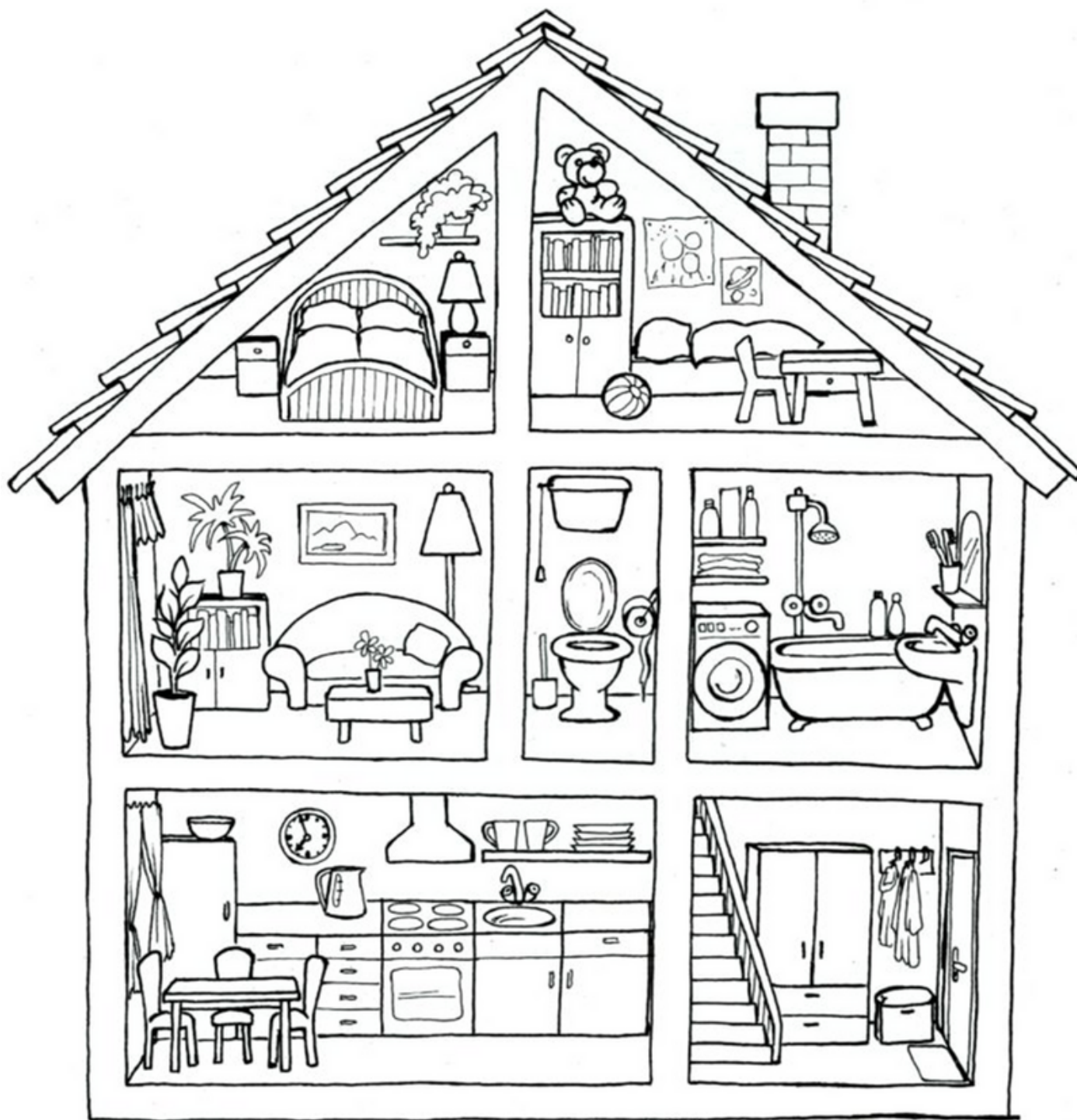
1. Vybarvi věci, které máš také ve svém pokoji.
2. Kam patří věci pod obrázkem? Přiřaď je šipkou.



PŘÍLOHA 3 - PRACOVNÍ LISTY

Dům

1. Vybarvi místnosti, které by neměly chybět v žádném domě nebo bytě.
2. Pojmenuj všechny místnosti na obrázku.

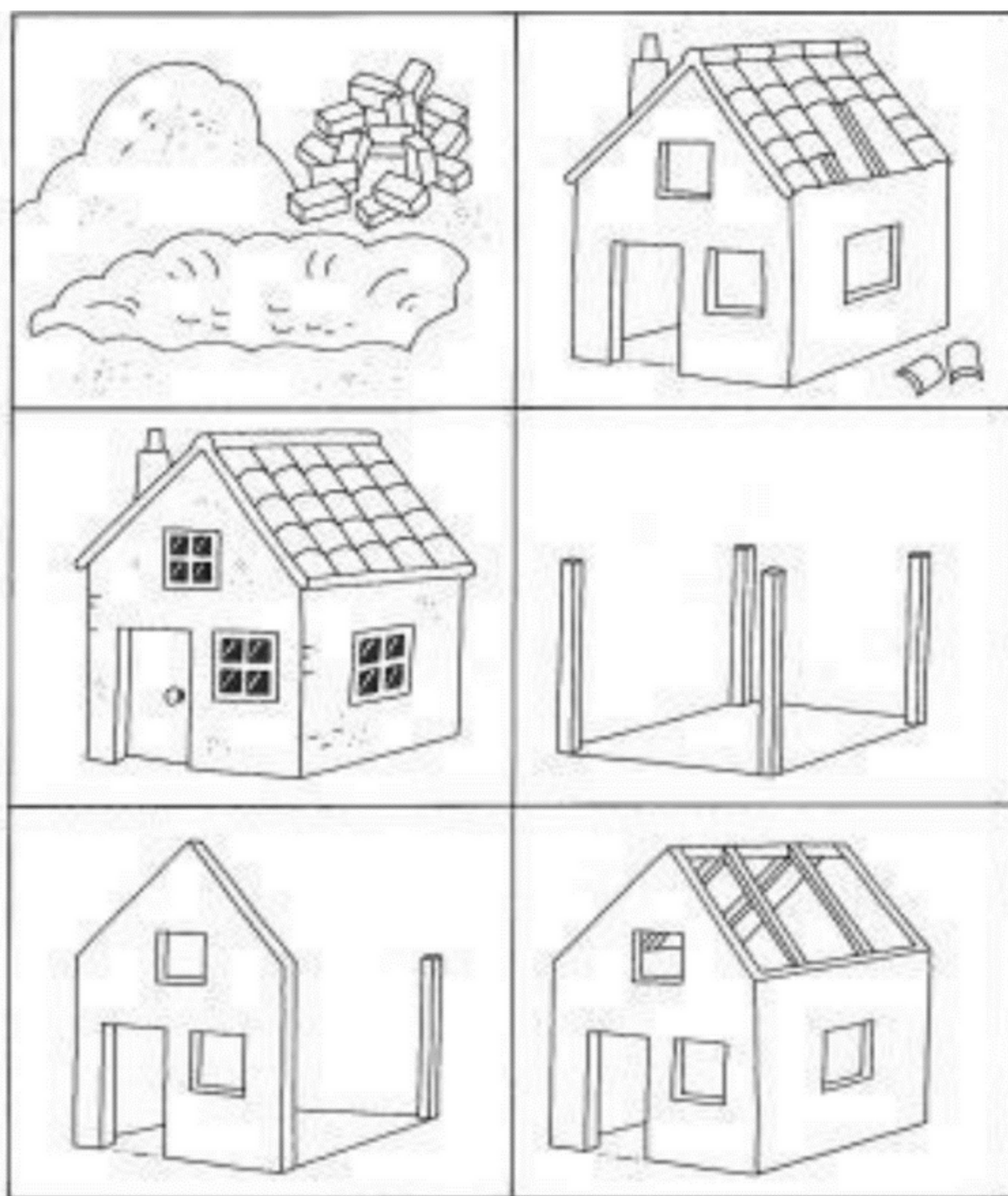


3 MŮJ DOMOV, MŮJ HRAD

PŘÍLOHA 3 - PRACOVNÍ LISTY

Stavíme dům

1. Obrázky rozstříhej na čtverečky.
2. Poskládej je tak, jak se staví dům ve skutečnosti.



4 UMÍM POMÁHAT

ANOTACE

Děti se seznamují s tím, jak můžeme pomáhat ostatním. Někdy se jedná o běžnou pomoc, kterou může potřebovat kdokoliv z nás, ale jsou i lidé, kteří jsou na pomoc ostatních odkázáni. Důraz je kladen na seznámení dětí s odlišnostmi mezi lidmi, ať už se jedná o handicapované, sociálně vyloučené či třeba o lidi a děti s odlišným mateřským jazykem.

Okruh sociálního pilíře TUR: Občanská společnost, participace a rovnoprávnost

Vzdělávací oblast: Dítě a ten druhý

Cíl lekce:

- Ukázat dětem, jak můžeme pomoci ostatním.

Doporučené místo realizace:

K úvodní diskusi s dětmi a k pokládání otázek je vhodné využít místo ve třídě, kde mohou děti sedět v kroužku, například koberec. Při plnění úkolu můžeme pokračovat v kruhu na koberci, nebo zvolit například půlkruh. Při hraní scének využijeme herní prostor školky a děti, které představují diváky, posadíme do půlkruhu, pokud je dětí více, můžeme vytvořit dva půlkruhy, jeden na zemi a druhý za ním z židliček tak, aby všechny děti dobře viděly na „herce“.

Forma práce:

V úvodní části, kde se děti seznamují s tématem, pracují ve skupině. Úkol A plní samostatně v rámci skupiny. Při úkolu B jde opět zejména o skupinovou práci, kde je poté ještě spolupráce ve skupině rozdělena do menších skupinek.



ČASOVÁ NÁROČNOST

4 x 45 minut

Práci s dětmi je možné rozložit na dvě dopoledne. Zejména plnění úkolu B je vhodné realizovat samostatně v jiném dopoledním bloku s ohledem na udržení pozornosti dětí.



URČENO PRO

předškolní děti v MŠ (s dopomocí možnost zapojit i mladší děti)



MATERIÁL A POMŮCKY

Hra „Vadí nevádí“, Polikarpova stavebnice, obrázky se symboly.



PŘÍPRAVA PRO PEDAGOGY

Před samotnou realizací tématu je potřeba, aby si pedagog nastudoval informace o daném tématu a mohl vést diskusi. Pedagog si také připraví pro děti veškeré pomůcky a seznámí se s hrou.



UMÍM POMÁHAT

METODICKÁ ČÁST

1. Úvod

I malá pomoc může být pro druhého velmi důležitá. Povídáme si s dětmi o tom, jak můžeme někomu pomoci, ilustrujeme na příkladech. Někomu pomůžeme, když mu vezmeme tašku s nákupem, srovnáme boty do botníku, dokážeme přivolat na pomoc někoho dalšího. Dětem také představíme, že mezi námi mohou být lidé a děti, kteří mají nějaký handicap, vysvětlíme jim, že jsou odkázáni na pomoc druhých, a i my se od nich můžeme mnohé naučit. V úvodu můžeme využít příběh z Martínkovy knihy – Jak Martínek pomáhal. Děti se následně vyjadřují k příběhu a sdělují, jak příběh pochopily.

2. Otázky



- A) Pomáháte někomu?
- B) Jak mohu pomáhat každý den?
- C) Máte někoho ve svém okolí, kdo by mohl vaši pomoc potřebovat?
- D) Znáte čísla, na které můžete zavolat a přivolat pomoc?

3. Úkol

A) S dětmi si zahrajeme hru „Vadí nevádí aneb nejsme všichni stejní“. Hra obsahuje 6 hracích desek, které rozložíme obrázkem nahoru, doprostřed kruhu, ve kterém děti sedí. Balíček kartiček položíme na sebe obrázkem dolů. Každé dítě postupně bere jednu kartu, podívá se na obrázek a poví ostatním, co na něm vidí. Paní učitelka poté přečte otázku, která je na kartičce. Dítě se pokusí na otázku odpovědět. Pokud neodpoví nic, můžeme se zeptat ostatních, jak by na otázku odpověděly. Poté dítě najde podobný obrázek na hracích deskách a pokusí se ho přiřadit. Ostatní mohou dítěti napovědět, když se mu nedaří obrázek najít. Paní učitelka následně přečte odpověď, která je uvedena u správného obrázku na hrací desce. Děti posoudí, jestli je odpověď shodná s odpovědí dítěte. Po splnění úkolu pokračuje další dítě stejným způsobem. Hra končí, až jsou odebrány a doplněny všechny kartičky.





UMÍM POMÁHAT

METODICKÁ ČÁST

3. Úkol

B) S dětmi si nejdříve povídáme o složkách IZS. Pomocí připravených obrázků (nebo hraček) jim složky IZS představíme včetně čísel, na která mohou zavolat. Je vhodné mít čísla napsaná na A4 v zalisované fólii. Děti můžeme také seznámit s poučkami, jak si čísla lépe zapamatovat (150 – 0 je rybník, 155 – 5 vypadá jako vozíček, 158 – 8 jako pouta). Poté děti rozdělíme do tří skupin. Každá skupina si vybere jeden symbol (máme připravené obrázky na A4 nejlépe zalisované – oheň, rozbité okno, nabourané auto). Poté si každá skupina opět vybírá z kartiček, jaké číslo v dané situaci použije. Následně přiřadí obrázek se správným panáčkem. Poté děti dostanou k dispozici Polikarpovu stavebnici a sestaví z ní cokoliv, co se bude hodit k situacím z obrázků (například auto, nosítka a tak podobně). Poté jedna skupinka za pomoci pedagoga předvádí scénku k daným obrázkům. Ostatní dělají diváky. Takto postupujeme, dokud se nevystřídají všechny tři skupiny. Po každé scénce vedeme s dětmi diskuzi o tom, co se jim na scénce líbilo a co by třeba mohlo být jinak.

4. Reflexe s dětmi

- A) Bylo těžké vymyslet odpovědi na otázky z kartiček?
- B) Setkaly jste se už někdy s podobnou situací?
- C) Jak se vám hrála scénka?
- D) Musely jste již někdy čísla IZS využít?
- E) Co vás nejvíce zaujalo z toho, co jsme dělali?



Rozšíření tématu:

Školka poté může navázat besedou některé ze složek IZS.



Reflexe pro pedagogy:

Zhodnocení, zda se podařilo naplnit cíl lekce, co se nepovedlo, co děti bavilo, co by se dalo vylepšit.

1. Dokázaly děti správně reagovat na otázky z kartiček?
2. Znaly telefonní čísla IZS?
3. Zvládly zahrát scénku a poskytnout pomoc v reakci na danou situaci?
4. Která činnost jim dělala největší problém?
5. Co se dětem dařilo nejlépe?



4 ČISTOTA PŮL ZDRAVÍ

ANOTACE

Téma se zaměřuje nejen na péči o sebe, své tělo, vlasy, zuby, nehty, ale také na informovanost dětí o dostupné zdravotní péči v ČR, seznámení dětí s tím, že existují i oblasti, kde taková péče není. Aktivita jsou zaměřené na osvojení si situací, kdy a jak správně pečovat o sebe a své zdraví.

Okruh sociálního pilíře TUR: Zdravotní péče, zdraví, dostupnost a kvalita služeb

Vzdělávací oblast: Dítě a jeho tělo

Cíl lekce:

- Naučit děti správně pečovat o své tělo a své zdraví.

Doporučené místo realizace:

K úvodní diskusi s dětmi a k pokládání otázek je vhodné využít místo ve třídě, kde mohou děti sedět v kroužku, například na koberci. Při plnění úkolu A je vhodné se přesunout ke stolkům. Úkol B je vhodné realizovat v půlkruhu, tak, aby všechny děti dobře viděly na tablet nebo interaktivní tabuli, kde budeme pouštět aplikaci. Děti mohou sedět na zemi, nebo část dětí na židličkách a část dětí před židličkami na zemi. Následně využijeme prostor třídy, aby měly děti dostatek prostoru na tancování. Pro úkol C je opět vhodné využít stolečky a pospojovat je tak, aby se děti mohly rozdělit do tří skupin. Následně je dobré opět využít sezení v půlkruhu pro představování výtvořů.

Forma práce:

V úvodní části, kde se děti seznamují s tématem, pracují ve skupině. Úkol A plní samostatně s dopomocí pedagoga. Při úkolu B jde opět zejména o skupinovou práci, stejně tak při plnění úkolu C, kde je ještě poté spolupráce ve skupině rozdělena do menších skupinek.

ČASOVÁ NÁROČNOST

4 x 45 minut

Práci s dětmi je možné rozložit na dvě dopoledne. Zejména plnění úkolu C je vhodné realizovat samostatně v jiném dopoledním bloku s ohledem na udržení pozornosti dětí.



URČENO PRO

předškolní děti v MŠ (s dopomocí možnost zapojit i mladší děti)



MATERIÁL A POMŮCKY

Miska, voda, majoránka, jar nebo mýdlo, interaktivní tabule nebo tablet, noviny, časopisy, letáky, nůžky a lepidla pro děti dle počtu dětí, čtvrtky formátu A3, pastelky. Různé obrázky, např. kostra, zuby, zdravé potraviny, lékař, ordinace, lékárna, obrázky dětí v Africe a podobně.



PŘÍPRAVA PRO PEDAGOGY

Před samotnou realizací tématu je potřeba, aby si pedagog nastudoval informace o péči o tělo a mohl následně děti s tématem seznámit a vést diskusi. Připraví si potřebné obrázky a materiály. Pedagog si připraví pro děti veškeré pomůcky, nacvičí si tanec na písničku a seznámí se s aplikací na čištění zubů, aby ji mohl představit dětem a reagovat na případné dotazy. Je vhodné, aby o aplikaci byli informováni rodiče ve formě návrhu na domácí využití při čištění zoubků. Předání základních informací o aplikaci a odkazu ke stažení.

ČISTOTA PŮL ZDRAVÍ

METODICKÁ ČÁST



1. Úvod

S dětmi si povídáme o tom, proč je péče o naše tělo důležitá a o co všechno můžeme a musíme pečovat. Zaměříme se zejména na pravidelnou hygienu, mytí rukou, čištění zubů a zdravý jídelníček. Nezapomeneme také na zdravý pohyb. Poté jim vysvětlíme, kde můžeme vyhledat lékařskou péči a zmíníme i oblasti, kde není zdravotní péče na tak dobré úrovni, jako je u nás, že to není samozřejmostí. K úvodní diskuzi je vhodné připravit si obrázky například kostry, zubů, zdravých potravin, lékaře, ordinace, lékárny, obrázky dětí v Africe jako demonstrace toho, že ne všude je lékařská péče dostupná. V rámci úvodu využíváme níže uvedené otázky.

2. Otázky



- A) Jak pečujete o své tělo?
- B) Jaké máme části těla? (v rámci této otázky můžeme připravit kostru jako puzzle a děti ji mohou sestavit)
- C) Jak často si máme čistit zoubky a proč?
- D) Kdy musíme navštívit lékaře?
- E) Jak můžeme předcházet návštěvě lékaře?
- F) Jaké potraviny jsou prospěšné pro naše zdraví?

3. Úkol

A) Děti si vyzkouší, proč k mytí rukou používáme mýdlo. Každý dostane malou misku s čistou vodou. Čistá miska a voda je při pokusu velmi důležitá, aby se pokus povedl. Vezmeme majoránku a s dětmi se pobavíme o tom, co to majoránka je a na co se používá. Následně ji společně kouzelnými slovy (například: abraka dabraka, fuk) proměníme v bacily, které v malém množství nasypeme na hladinu vody (viz fotografie v příloze). Poté si každé dítě namočí ukazováček do jaru nebo mýdla a ponoří ho doprostřed misky. Následně se bavíme s dětmi o tom, co se stalo, co bacily udělaly (bacily před jarem utekly do strany). Dětem následně vysvětlíme, proč se tak stalo a proč je tedy důležité používat mýdlo nebo jar na nádobí.

Vysvětlení:

Viděly jste někdy sedět pavouka na hladině vody? Nebo vážku? Proč tam mohou sedět? Na hladině vody je neviditelná blanka, které se říká povrchové napětí. Povrchové napětí má sílu udržet lehké věci, proto pavouk může sedět na hladině vody, ale člověk ne, povrchové napětí nemá tak velkou sílu. Jarem nebo mýdlem to povrchové napětí narušíme, a proto majoránka (bacily) utečou do stran.



ČISTOTA PŮL ZDRAVÍ

METODICKÁ ČÁST

3. Úkol

B) Dětem představíme aplikaci na čištění zoubků (Disney Magic Timer by Oral-B). Vysvětlíme dětem, jak aplikace funguje. Poté si s dětmi zatančíme písničku na téma čištění zoubků – Míša Růžičková – Čištění zoubků (alternativou může být například – Hurá dětské písničky – Příšerka Kazík nebo Karol a Kvído – Pan doktor zub).

C) S dětmi připravíme návrhy na zdravé jídlo. Rozdělíme děti do tří skupin. Každá skupina dostane jiné zadání. Jedna připraví potraviny vhodné ke snídani, druhá k obědu a třetí k večeři. Dětem dáme do skupiny čtvrtku A3 a noviny, časopisy, letáky, kde naleznou obrázky potravin. Každá skupina nejprve nalezne potraviny, které jsou zdravé a vhodné pro přípravu podle zadání (snídaně, oběd, večeře). Poté děti obrázky vystřihají a následně nalepí na čtvrtku. Děti mohou případně i některé potraviny nakreslit. Poté si s dětmi sedneme do půlkruhu a každá skupina představí ostatním svůj obrázek. S dětmi vedeme diskusi o tom, zda jsou zvolené potraviny zdravé, jestli takové potraviny jedí, co jim nejvíce chutná. Takto pokračujeme s každou skupinou. Alternativou může být, že dětem předem obrázky připravíme, ale mezi ně zahrneme i nezdravé potraviny. Děti mají poté za úkol vybrat a nalepit pouze zdravé potraviny.

4. Reflexe s dětmi

- A) Co se stalo s bacily, když se dostal jar do jejich blízkosti?
- B) Podařilo se vám sestavit kostru?
- C) Čistíte si pravidelně zoubky?
- D) Bylo pro vás těžké zvolit zdravé potraviny?
- E) Dokážete vyjmenovat, co jsme všechno dělali a co jsme se naučili?
- F) Co vás nejvíce zaujalo z činností, které jste si zkoušely?





ČISTOTA PŮL ZDRAVÍ

METODICKÁ ČÁST

Odkazy na stránky a literaturu k danému tématu:

Aplikace na čištění zoubků:

[https://play.google.com/store/apps/details?](https://play.google.com/store/apps/details?id=com.disneydigitalbooks.DisneyMagicBrushTimer_goo&gl=US)

[id=com.disneydigitalbooks.DisneyMagicBrushTimer_goo&gl=US](https://play.google.com/store/apps/details?id=com.disneydigitalbooks.DisneyMagicBrushTimer_goo&gl=US)

Knihy:

Děti a zdraví – nakladatelství Rotag

Jdu se vykoupat – Ilaria Falorsi

Odkazy:

<https://www.rodina21.cz/pro-chutove-poharky/zdrave-jidlo-zdrave-deti/>

<https://www.magazinzdravi.cz/zdravi-deti>



Rozšíření tématu:

Aktivita pro lepší pochopení povrchového napětí „Kouzelná sklenice“.

Pomůcky: zavařovací sklenice 2x, punčocha, vteřinové lepidlo, nůžky, papír, potravinářské barvivo.

Příprava: Přes jednu sklenici napneme punčochu a tam, kde se punčocha na vrchu dotýká sklenice, nanese vteřinové lepidlo. Chvilí počkáme, až se punčocha přilepí a zbytek punčochy pečlivě odstříháme.

Provedení: Obě sklenice naplníme vodou, přidáme potravinářské barvivo. Místo víčka přiložíme na sklenici papír, který držíme a zároveň sklenici otočíme dnem vzhůru. Poté můžeme dát ruku, která drží papír, pryč. Papír zůstane na sklenici a voda nevyteče. Pokud to samé uděláme se sklenicí, kde máme punčochu, můžeme sundat i papír a voda nevyteče. Pouze pokud sklenici nakloníme, voda začne vytékat.



Reflexe pro pedagogy:

Zhodnocení, zda se podařilo naplnit cíl lekce, co se nepovedlo, co děti bavilo, co by se dalo vylepšit.

1. Měly děti povědomí o tom, jak o sebe mají pečovat?
2. Zvládaly jednotlivé úkoly?
3. Které je bavily nejvíce?
4. Se kterými měly největší potíže?
5. Ve které oblasti měly největší znalosti?
6. Co pro ně bylo úplně nové?
7. Zvládly vybrat správné potraviny?

5 ČISTOTA PŮL ZDRAVÍ

PŘÍLOHA 1 - ZÁZNAM O ČIŠTĚNÍ ZOUBKŮ

Popis:

Záznamník čištění zoubků, který může vyplňovat buď rodič nebo dítě. Doporučuji zalaminovat a odškrtnout smazatelným fixem, případně lepit na uvedená místa samolepky které lze po týdnu strhnout a nalepit znovu. Dítě také může na daná místa tiskat razítka, v tom případě ale je třeba záznamník nelaminovat.



Mám čisté zoubky!

		
P ondělí		
Ú terý		
S tředa		
Č tvrtek		
P átek		
S obota		
N eděle		

6 SKÁČU JAKO KLOKÁNEK

ANOTACE

Děti se v rámci tématu seznámí s důležitostí pohybu a jeho prospěšností pro naše zdraví. Pomocí aktivit, které jsou připodobňovány ke zvířatům, si děti vyzkouší různorodost pohybu a díky zábavným aktivitám se naučí, že pohyb je hlavně zábava. Důraz je kladen také na to, aby děti věděly, že pohyb je důležitý pro celý svět, proto jsou do tématu zakomponovány i světadíly.

Okruh sociálního pilíře TUR: Zdravý životní styl a dostupnost služeb, občanská společnost

Vzdělávací oblast: Dítě a jeho tělo

Cíl lekce:

- Důležitost pohybu a prospěšnost pro naše zdraví.

Doporučené místo realizace:

K úvodní diskusi s dětmi a k pokládání otázek je vhodné využít místo ve třídě, kde mohou děti sedět v kroužku, například koberec. Na taneční aktivitu je vhodné využít celý prostor třídy, aby měly děti dostatek prostoru. Pro plnění aktivit B se děti přesunou na školní zahradu. Závěrečná reflexe by měla proběhnout opět v kruhu ve třídě.

Forma práce:

V úvodní části, kde se děti seznamují s tématem, pracují ve skupině. Ostatní aktivity plní děti samostatně a některé v rámci menších skupin.



ČASOVÁ NÁROČNOST

4 x 45 minut

Aktivity je možné rozdělit na dvě dopoledne, aby byl po každé aktivitě dostatek prostoru pro diskusi s dětmi o daném světadílu.



URČENO PRO

předškolní děti v MŠ (s dopomocí možnost zapojit i mladší děti)



MATERIÁL A POMŮCKY

PC nebo přehrávač na úvodní tanec, obrázky se zvířátky k jednotlivým světadílům (obrázky mohou být velikosti A5, ty zalaminujeme a rozstříháme na 6 čtverců, každé dítě bude mít svůj obrázek od každého zvířete), materiály na výzdobu teepee, teepee stany, tři obruče (nebo provázky, ze kterých lze utvořit kruh), listy, 2 křídly, brčka a plastové misky podle počtu dětí, papírky s obrázky potravy pro slony, polystyrenové desky (kry), papírové rybičky podle počtu dětí, kýbl, tři stužky se zvonečky, dva pytle na skákání.



PŘÍPRAVA PRO PEDAGOGY

Před samotnou realizací tématu je potřeba, aby si pedagog nastudoval informace o pohybu, světadílech a vybraných zvířatech a mohl následně děti s tématem seznámit a vést diskusi. Také je potřeba na školní zahradě připravit teepee (vyzdobit je uvnitř podle daného světadílu) a připravit venkovní aktivity a všechny pomůcky.

SKÁČU JAKO KLOKÁNEK

METODICKÁ ČÁST

1. Úvod

Pohyb je velmi důležitý pro naše zdraví a je součástí zdravého životního stylu. Pokud se pravidelně hýbeme a sportujeme, můžeme tak předejít plno nemocem. Pohyb nám také pomáhá k tomu, abychom měli dobrou náladu a cítili se dobře. Je jedno, jaký sport zvolíme, důležité je, abychom se hýbali každý den. Někomu jde dobře běhání, někomu skákání, plavání, jízda na kole, tancování a podobně. Každý by si měl najít sport, který ho baví a bude se při něm cítit dobře. Lidé sportují po celém světě, stejně tak i zvířátka potřebují pohyb k tomu, aby byla zdravá a spokojená.

2. Otázky



- A) Napadají vás nějaká zvířátka, která můžete pomocí jejich pohybu napodobit?
- B) Sportujete rádi?
- C) Jaký sport se vám líbí?

3. Úkol

A) Děti si zatancují na písničku o zvířátkách – Míša Růžičková – ZOO

B) Úkol B je stěžejní aktivitou této metodiky a děti ho budou plnit venku. Nejprve děti seznámíme s rozdělením země na světadíly. Pro jednodušší pochopení spojíme Severní a Jižní Ameriku pouze na Ameriku. Budeme mít tedy pouze 6 světadílů, se kterými budeme dál pracovat. Na zahradě rozmístíme 6 teepee. Každé teepee tedy bude představovat jeden světadíl. Označíme ho nápisem a mapou světadílů, kde bude zvýrazněn vždy jeden světadíl. V každém teepee děti seznámíme s názvem světadílu a zmíníme stručně pár zajímavostí. Teepee je vhodné tematicky vyzdobit obrázky k danému světadílu. Následně představíme dětem pohybovou aktivitu. Poté, co děti pohybovou aktivitu splní, snaží se uhodnout, s jakým zvířetem by tato aktivita mohla být spojená. Poté dostane každé dítě rozstříhané kartičky, ze kterých poskládá obrázek. Poskládaný obrázek jim prozradí, jaké zvíře bylo skutečně s aktivitou spojeno (v případě aktivity č. 4 – Orel je postup opačný, děti nejprve složí obrázek zvířete, poté plní aktivitu). Dětem opět stručně vysvětlíme, proč je zrovna dané zvíře spojeno s tímto světadílem a můžeme zmínit opět pár zajímavostí (viz příloha).



SKÁČU JAKO KLOKÁNEK

METODICKÁ ČÁST

3. Úkol

B)

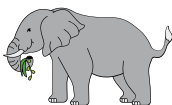
1. Asie – Panda

Děti se rozdělí do dvou družstev. Hra bude probíhat podobně jako štafeta. Místo štafetového kolíku budou však děti nosit listy. Křídou také označíme start. Cca 10 metrů od startu umístíme vedle sebe (s dostatečným odstupem, aby se děti nesrazily) dva kruhy (můžeme využít obruče nebo kruh vytvořit z provázku, stužky, šišek a podobně). Vedle kruhu umístíme listy, podle počtu dětí v družstvu. Dítě, které je na startu, se do kruhu musí dostat po čtyřech (jako panda), nikoli však po kolenou, ale tak, že má na zemi dlaně a nohy jsou jen mírně pokrčené, jde spíše po špičkách. Když se dostane do kruhu, vezme křídu, kterou dvakrát obkreslí kruh. Vezme připravený list a jde stejným způsobem zpět. Jakmile položí list ke startovní čáře, pokračuje další dítě. Takto postupujeme, dokud se nevystřídají všechny děti. Vyhrává družstvo, které se stihlo vystřídat jako první.



2. Afrika – Slon

Děti budou lovit potravu chobotem. Každé dítě dostane jedno brčko (chobot) a také plastovou mističku, do které bude dávat nasbíranou potravu. Do zahrady rozmístíme čtvercové papírky přibližně o velikosti 8x8 cm. Na papírky předem namalujeme různé druhy ovoce, listy, květiny (potrava pro slony). Děti mají za úkol nasbírat co nejvíce lístečků pomocí brčka. Dítě se musí k papírku ohnout, papírek brčkem nasát (papírek na brčku drží, když natahujeme do brčka vzduch stejně, jako když se chceme napít), narovnat se a poté může papírek z brčka přesunout do mističky (přestane nasávat vzduch do brčka a papírek spadne). Vše bez pomoci rukou, mohou si však rukou přidržovat brčko. Hra končí, když na zahradě není žádná potrava. Poté můžeme každému dítěti lístečky spočítat a vyhodnotit slona, který se nejvíce najedl.





SKÁČU JAKO KLOKÁNEK

METODICKÁ ČÁST

3. Úkol

B)

3. Antarktida – Tučňák

Děti si musí odnést rybičku přes moře. Modrou stužkou označíme začátek a konec moře. Do moře umístíme ledové kry (polystyrenové desky). Kry dáváme od sebe tak, aby dítě mohlo přejít z jedné kry na druhou. Na některých místech však necháme větší mezeru, tak aby dítě přejít z jedné kry na druhou nemohlo. V tomto místě musí skočit do vody, udělat 5 dřepů a poté kolébavým pohybem (jako tučňák, dětem však toto označení neříkáme, pouze ukážeme) dojde k další kře a pokračuje dále. Tímto způsobem se snaží dostat do cíle. Na začátku si každé dítě vezme jednu papírovou rybičku, kterou musí donést do cíle. V cíli dítě hodí rybičku do kýble. Dětem poté řekneme, že zajistily potravu pro zvířátko, které je spojené s tímto světadílem. Alternativa: rybičku vyrobíme z těžšího materiálu nebo ji přilepíme třeba na kámen nebo malý balónek a v cíli ji děti do kýble vhadzují z určeného místa. Cílem je trefit co nejvíce rybiček do kýble, aby děti zajistily co nejvíce potravy pro zvířátko.



4. Amerika – Orel

U tohoto teepee zvolíme opačný postup než u všech ostatních. Nejprve děti poskládají obrázek, aby věděly, že se jedná o orla (orel je pro danou věkovou skupinu těžké zvíře na uhodnutí). Poté přistoupíme k aktivitě. Jedno z dětí vybereme jako orla. Ostatní děti budou kořist. Křídou nebo například provazem označíme cíl. Cca 10 – 15 metrů od orla. Orel stojí zády k dětem. Ostatní utvoří řadu, čelem k orlovi. Když se orel nedívá, snaží se kořist co nejrychleji dostat do cíle. Kořist se však smí pohybovat pouze po čtyřech. Ve chvíli, kdy se orel otočí, kořist se nesmí hýbat, jinak ji orel uloví. Pokud orel uvidí kořist v pohybu, řekne její jméno a tím je kořist ulovena. Předtím než se orel otočí, musí vydat hlasitý zvuk (například krááá, vrááá, nebo zakřičet). Orel po celou dobu musí mávat křídly. Vítězem se pak stává kořist, která se jako první dostala do cíle. Ta poté nahradí orla a hra se může opakovat.



SKÁČU JAKO KLOKÁNEK

METODICKÁ ČÁST

3. Úkol

B)

5. Evropa – Kráva

Třem dětem umístíme na krk zvonečky (nosí ho na krku kravičky, my je prozatím označíme jako zvířátka). Tyto děti se schovají. Ostatní děti se otočí zády, aby neviděly, kam se děti se zvonečky schovávají. Poté děti se zvonečky občas zvonečkem zacinkají a ostatní je musejí najít. Dítě, které najde kamaráda se zvonečkem (zvířátko) jako první, musí zvířátko dovést zpět do ohrady (čtverec namalovaný křídou nebo utvořený z klacků, šišek a podobně). Během cesty do ohrady však musí zdolat pár překážek (překážky určí pedagog podle možností na zahradě). Například: přelézt prolézačku, sjet na klouzačce, zatočit se na kolotoči, prolézt tunelem. Když dítě dovede zvířátko do ohrady, vymění si role. Počkáme, až budou zpět všechna tři zvířátka a poté hru zopakujeme s jinými dětmi v roli zvířátek. Zvířátkem se tedy stává dítě, které dovedlo zvířátko do ohrady. Hru můžeme opakovat několikrát podle potřeby. Ostatní děti, které nenašly zvířátko jako první, se však také musí vrátit k ohradě a zdolat cestou stejné překážky.



6. Austrálie – Klokán

Při této aktivitě budou děti skákat v pytli. Děti utvoří dvojice. Začátek i konec trasy bude na stejném místě. Do vzdálenosti cca 6 metrů umístíme značku, kolem které se děti otočí a budou skákat zpět do místa, kde začínaly. Alternativa: děti jsou rozděleny do dvou týmů a soutěží, který tým doskáče jako první.



SKÁČU JAKO KLOKÁNEK

METODICKÁ ČÁST

4. Reflexe s dětmi

- A) Bylo pro vás těžké uhodnout zvířátko?
- B) Která pohybová aktivita byla nejlehčí a která nejtěžší?
- C) Co vás nejvíce bavilo?



Rozšíření tématu:

Kry při hře na tučňáky můžeme nahradit kartonem. Děti si kry samy vyrobí. Vystříhají různé tvary, které se podobají krám a vodovkami je pomalují.



Reflexe pro pedagogy:

Zhodnocení, zda se podařilo naplnit cíl lekce, co se nepovedlo, co děti bavilo, co by se dalo vylepšit.

1. Sportují děti ve volném čase?
2. Dařily se jim pohybové aktivity?
3. Plnily úkoly s radostí?



6 SKÁČU JAKO KLOKÁNEK

PŘÍLOHA 1 - ZAJÍMAVOSTI O ZVÍŘATECH K DANÉMU SVĚTADÍLU

Popis:

Zajímavosti o zvířatech k danému světadílu – zajímavosti jsou uvedeny s ohledem na věk cílové skupiny tak, aby jim děti dobře porozuměly. Zvýrazněné věty označují důvod, proč je konkrétní zvíře v této metodice přiřazeno k určitému světadílu.

Asie – panda

Panda je národním symbolem Číny. Čína je státem Asie a je to nejlidnatější země světa. Panda žije v horských oblastech. Je to větší druh medvěda. Má černobílou srst a zavalité tělo. Je to býložravec, živí se bambusovými výhonky a listy. Občas jí i drobné živočichy.

Afrika – slon

Slona máme afrického a indického. My se zaměříme na slona afrického. Slon africký je největší suchozemský savec. Vyskytuje se po celé Africe. Pro slona je důležité mít dostatek vody a potravy. Slon africký má silnou, ale pružnou šedivou kůži bez srsti. Chobot slouží k dýchání, čichání, pití, sprchování a podávání potravy. Má obrovské uši a kly (slon indický má uši mnohem menší). Slon je býložravec, živí se hlavně listy, různými částmi dřevin, plody i květy.

Antarktida – tučňák

Tučňák je symbol Antarktidy. Je to nelétavý pták, který loví potravu potápěním se ve vodě. Jeho potravu tvoří převážně různé druhy ryb. Umí dobře plavat a potápět se, ale na souši je celkem neobratný. Pohybuje se pomalou kolébavou chůzí. Jeho zobák je velmi silný a dokáže žít ve velmi nízkých teplotách. Tučňáci mají převážně černobílou barvu. Máme několik druhů tučňáků, kteří se liší hlavně velikostí.

6 SKÁČU JAKO KLOKÁNEK

PŘÍLOHA 1 - ZAJÍMAVOSTI O ZVÍŘATECH K DANÉMU SVĚTADÍLU

Popis:

Zajímavosti o zvířatech k danému světadílu – zajímavosti jsou uvedeny s ohledem na věk cílové skupiny tak, aby jim děti dobře porozuměly. Zvýrazněné věty označují důvod, proč je konkrétní zvíře v této metodice přiřazeno k určitému světadílu.

Amerika – orel

Orel je velký dravý pták. Máme několik druhů orlů. Představíme si orla bělohlavého, který je národním ptákem a státním symbolem Spojených států amerických. Dospělý orel bělohlavý má hnědé peří na těle, bílé na hlavě a ocasu. Zobák, pařáty a duhovky (oči) má žluté. Loví převážně ryby, ale má rád i králíky, bobry, zajíce, husy, plazy, obojživelníky.

Evropa – kráva

Kráva je přežvýkavec. Živí se převážně trávou a senem. Můžeme také slyšet název tur domácích. Mláděti od krávy říkáme tele a samci vůl nebo býk. Krávu chováme především pro maso a mléko. Předchůdcem krávy byl pratur, který se vyskytoval převážně v Evropě. Krávu dnes můžeme vidět po celém světě. Proto jí vídáme i na našich loukách a pastvinách.

Austrálie – klokan

Klokan pochází z Austrálie. Je to býložravec, jí travu, byliny, kapradiny, výhonky, listy a plody. Klokani se pohybují skákáním nebo při chůzi používají ocas. Neumí chodit normálně. Samice klokana má na břiše vak, do kterého se přemístí čerstvě narozené mládě a dále se tam vyvíjí. Kolem 7. měsíce je teprve připravené vak na chvíli opustit. V nebezpečí se do něj schovává až do jednoho roku. Máme velké množství druhů klokanů, kteří se liší velikostí ale i zbarvením.

ANOTACE

Děti se seznamují s možnostmi komunikace nejen v podobě slov, ale i za pomoci hudby, gest nebo třeba obrázků. Seznámíme děti také s prostředky komunikace jako je telefon či internet.

Okruh sociálního pilíře TUR: Občanská společnost, rozvoj vzdělávání a participace

Vzdělávací oblast: Dítě a společnost

Cíl lekce:

- Seznámit děti s možnostmi komunikace.

Doporučené místo realizace:

K úvodní diskusi s dětmi je vhodné využít místo ve třídě, kde mohou děti sedět v kroužku, například koberec. Při úkolu A využijeme prostor ve třídě. Děti můžeme rozdělit do dvou zástupů, aby zkoušení bylo rychlejší a děti, které si již provázek vyzkouší, nemusely dlouho čekat na ostatní. Počet zástupů přizpůsobíme počtu pedagogů tak, aby vždy u každého zástupu dětem pomáhal jeden pedagog. Pro úkol B je na začátku opět vhodné využít kroužek. Na výrobu telefonu děti rozdělíme do dvojic, každá dvojice vyrábí svůj telefon. Vyrábění je dobré provádět u stolečku. Ke zkoušení telefonu je dobré se přesunout ven, aby měly děti dostatek prostoru a vzájemně se nerušily. Při úkolu C je vhodné děti posadit do půlkruhu, případně do dvou řad tak, aby všechny děti dobře viděly na vypravěče. K úkolu D využijeme celý prostor třídy, aby děti měly dostatek prostoru pro tanec.

Forma práce:

V úvodní části, kde se děti seznamují s tématem, pracují ve skupině. Při plnění úkolu A se jedná o práci individuální s dopomocí pedagoga. Při úkolu B využijeme spolupráci ve dvojici. Úkol C a D je prací individuální v rámci skupiny.



ČASOVÁ NÁROČNOST

4 x 45 minut

Práci s dětmi je vhodné rozložit na dvě dopoledne. První dopoledne se děti seznámí s tématem a vyrobí si a vyzkouší kelímkový telefon. Druhé dopoledne je dobré pro splnění úkolu C a D.



URČENO PRO

předškolní děti v MŠ (s dopomocí možnost zapojit i mladší děti)



MATERIÁL A POMŮCKY

Ladička, pravítko, klacek, balónek, dvě lžíce (případně více, podle počtu pedagogů, na každého pedagoga jsou potřeba dvě lžíce), provázek, papírové kelímky podle počtu dvojic, párátko, obrázky s obličejí (viz příloha), přehrávač, na kterém bude možné pustit připravené písničky, dětský telefon se sluchátkem.



PŘÍPRAVA PRO PEDAGOGY

Před samotnou realizací tématu je potřeba, aby si pedagog nastudoval úvod a seznámil se s návody z přílohy. Poté je potřeba připravit si lžíce s provázkem, kelímkový telefon na ukázkou a další doporučené pomůcky.

KOUZELNÁ KOMUNIKACE

METODICKÁ ČÁST

1. Úvod

Děti na začátku tématu seznámíme s možnostmi komunikace. Začneme komunikací, kterou všichni dobře známe, a to za pomoci slov. Abychom mohli komunikovat pomocí slov, je k tomu potřeba nějaký zvuk. Vysvětlíme dětem, jak zvuk vzniká. K znázornění použijeme ladičku, pravítko, plastovou nádobku od léků, klacek a balónek (viz příloha „jak vzniká zvuk“).

2. Otázky



Otázky jsou zakomponované v příloze „Jak vzniká zvuk“

3. Úkol

A) Děti si vyzkouší, jak jde zvuk po provázku. Vezmeme lžici a přivážeme na ni provázek tak, abychom měli oba konce stejně dlouhé (viz příloha s obrázkem). Poté si dítě namotá každý konec provázku na ukazováček a ukazováčky si dá do uší. Druhou lžicí zacinkáme na lžici, která je na provázku. Necháme dítě vnímat, jaký zvuk slyší a jak se liší od zvuku, který slyší při cinkání, když nemá provázky v uších.

B) Ukázka přenosu zvuku pomocí telefonu. Položíme dětem otázku, jak vypadá telefon dnes a jak vypadal dříve. Vysvětlíme rozdílnost dnešních telefonů od původních. Můžeme na ukázku použít dětský telefon, který má sluchátko a kulatý ciferník, aby si ho děti mohly lépe představit. Poté s dětmi vyrobíme kelímkový telefon. Vezmeme dva papírové kelímky, uprostřed dna kelímku uděláme párátkem díрку a provlékneme provázek. Na konce provázku přivážeme ulomené párátko, aby nám provázek dírkou nevypadl. Poté si děti ve dvojicích zkouší, jak takový telefon funguje. Jedno z dětí má kelímek na uchu a druhé u pusy. Provázek musí být vždy napnutý, aby přenos zvuku fungoval.





KOUZELNÁ KOMUNIKACE

METODICKÁ ČÁST

3. Úkol

C) Dětem vyprávíme příběh, který doplňujeme připravenými obličejí, které vyjadřují, jak se hlavní postava cítí. Děti vždy daný výraz obličeje napodobí a pojmenují. Součástí příběhu je seznámení dětí s komunikací prostřednictvím internetu.

Příběh: Vojta se ráno probudí a má velkou (obrázek s úsměvem – děti pojmenují radost). Dnes si totiž bude povídat s babičkou přes internet, která bydlí v jiné zemi. Vojta vstane a jde do koupelny. V umyvadle však zahlédne pavouka, kterého se (obrázek s vyděšeným obličejem – děti pojmenují, že se bojí). Zavolá maminku a ta pustí pavoučka na zahradu. Vojta se (obrázek s úsměvem – děti pojmenují, že se usmívá, je spokojený). Vyčistí si zuby, umyje se a oblékne se. S maminkou pak společně zapínají počítač, ale nedaří se jim to. Vojta (uplakaný obličej – děti pojmenují, že pláče). Maminka si všimne, že počítač není zapojený v zásuvce, zapojí ho a počítač se zapne. Vojta se (usmívající se obličej – děti pojmenují, že se směje). Maminka spustí obrázek na počítači, na kterém je telefon. Vysvětlí Vojtovi, že takto pustí aplikaci, přes kterou může pomocí internetu, který funguje všude ve světě, telefonovat s babičkou a zároveň ji na počítači uvidí. Za chvíli se na počítači objeví obličej babičky, která vypadá (smutný obličej – děti pojmenují, že je smutná). Vojta se jí ptá, proč je tak smutná a babička mu vypráví, že ji celou noc bolet zub a bolet nepřestal. Vojta (rozzlobený obličej – děti pojmenují, že se zlobí) na babiččin zub. Pak se zatváří (zamyšlený obličej – děti pojmenují, že je zamyšlený, přemýšlí). Poradí babičce, aby zašla k zubaři a až ji přestane zub bolet, zavolají si znovu. Babička (usmívající se obličej – děti pojmenují, že se usmívá). Pochválí Vojtu, že je to dobrý nápad. Pošle Vojtovi (obličej s pusou – děti pojmenují pusou). Vojta také pošle babičce (obličej s pusou – děti pojmenují pusou). Rozloučí se. Vojta se tváří (veselý obličej – děti pojmenují vesele), protože se těší na další telefonát přes internet s babičkou.

D) Pustíme dvě připravené písně. Děti na písničku tančí a snaží se pomocí pohybu a výrazu obličeje vyjádřit, jak se cítí. První písnička by měla být radostná, druhá smutná. Po každé písničce si s dětmi chvíli povídáme o tom, jaké to pro ně bylo, zda to bylo těžké nebo naopak lehké. Jak se u toho cítily, co se jim líbilo nebo nelíbilo.

KOUZELNÁ KOMUNIKACE

METODICKÁ ČÁST

4. Reflexe s dětmi

- A) Pomocí čeho se k nám dostává zvuk?
- B) Jak si můžeme s někým telefonovat?
- C) Můžeme podle obličeje poznat, jak se kdo cítí?
- D) Jak se vám tancovalo na písničky?
- E) Která písnička se vám více líbila?

Odkazy na stránky a literaturu k danému tématu:

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Zvuk>

<https://cs.thpanorama.com/articles/ciencia/cmo-se-produce-el-sonido.html>



Reflexe pro pedagogy:

Zhodnocení, zda se podařilo naplnit cíl lekce, co se nepovedlo, co děti bavilo, co by se dalo vylepšit.

1. Spolupracovaly děti při povídání o zvuku?
2. Znaly možnosti, jak mohou komunikovat?
3. Zvládaly děti jednotlivé úkoly?
4. Dokázaly rozpoznat náladu pomocí obličejů?
5. Dokázaly tančit a vyjádřit náladu podle písničky?



7 KOUZELNÁ KOMUNIKACE

PŘÍLOHA 1 - JAK VZNIKÁ ZVUK

Položíme dětem otázku, co slyšely, když šly ráno do školky. Poté, co děti vyčerpají návrhy, se jich zeptáme, jestli chtějí vědět, co jsem slyšela já (myšleno paní učitelka). Odpovíme, že letadlo. Následně se zeptáme, jestli jsem opravdu mohla slyšet letadlo a jak je to možné, když je tak daleko. Dětem potom vysvětlíme, že máme nějaký zdroj zvuku (letadlo), vodič, po kterém k nám ten zvuk přijde (vzduch), přijímač (ucho). Pro lepší představivost můžeme uvést příklad s hozením kamene do vody. Zeptáme se dětí, co se stane, když do vody hodíme kámen. Necháme je odpovídat a poté upřesníme, že máme na mysli, že se na hladině vytvoří kruhy, které se postupně dostávají od místa, kam kámen dopadl, až k nám. Takto to funguje i se zvukem. Někde vznikne a pomocí vodiče se dostane k našemu uchu.

Aby děti lépe pochopily, jak funguje vodič – v tomto případě proudění vzduchu, provedeme ukázkou pomocí plastové nádoby tak, že vezmeme plastovou nádobku třeba od vitamínů, dole, kousek nad okrajem, uděláme menší otvor (kolečko). Kolem víčka přivážeme provázek. Roztočíme nádobu, a jak s ní točíme, proudění vzduchu vytvoří zvuk. Zeptáme se dětí, co jim to připomíná (nejčastěji houkání sovy). Děti si to mohou vyzkoušet.

Následně se dětí zeptáme, jestli vědí, jak vzniká zvuk. Vysvětlíme jim, že zvuk vzniká tak, že něco strašně rychle kmitá. Pro lepší představu uvedeme na příkladu s mouchou. Když letí moucha nebo včela, tak také slyšíme nějaký zvuk. Je to tím, jak strašně rychle kmitá křídélky. Děti si to mohou vyzkoušet rychlým máváním ruky (pouze dlaní s prsty). Nic však neuslyší, protože nedokážou kmitat rukou tak rychle, jako třeba moucha křídly. Dalším příkladem může být švihnutí klackem. Zeptáme se dětí, jestli někdy vzaly klacek a rychle s ním švihly.

Mohly slyšet nějaký zvuk? Ano. Můžeme s dětmi vyzkoušet.

Dále ke znázornění použijeme 30cm pravítka. Položíme ho na okraj stolu a rozkmitáme část, která se stolu nedotýká. Uslyšíme vibrace. Postupně pravítka posouváme tak, aby vždy plocha, která kmitá, byla co nejmenší. Poté můžeme porovnat, kdy je zvuk vyšší a kdy nižší. Je to závislé na velikosti plochy, která se neopírá o stůl a kmitá.

7 KOUZELNÁ KOMUNIKACE

PŘÍLOHA 1 - JAK VZNIKÁ ZVUK

Poté se vrátíme k vodiči. Vodičem není jen vzduch, ale může to být voda (nejlepší vodič, delfíni si pod vodou povídají na velikou vzdálenost), provázek, dřevo, sklo a podobně. Děti o tom přesvědčíme pomocí ladičky. Ukážeme dětem ladičku a neprozradíme, co to je. Děti hádají, k čemu tento nástroj slouží. Poté jim vysvětlíme, co to je a k čemu se používá (ladění hudebních nástrojů, dnes však máme elektronické ladičky). Poté ukážeme, jak ladička funguje. Bouchneme ladičkou o skleněnou misku a uslyšíme tón. Tón vznikne tím, jak ladička strašně rychle kmitá. Kmitání je tak rychlé, že ho skoro ani nevidíme, ale můžeme ho cítit. Ten, kdo ladičku drží v ruce, cítí vibrace. Dětem také ukážeme, že když už nic neslyšíme, ale ladičku přiložíme k uchu, tak ještě stále slyšíme hlasitý tón. Zároveň jim ladičku přiložíme na dlaň, aby mohly cítit vibrace. Následně budeme testovat různé vodiče. Bouchneme ladičkou opět o misku a následně její spodek, za který se ladička drží, přikládáme na různé materiály (polička, okno, dveře, zeď, dlaždičky...), na vše, co nás napadne nebo si děti přejí. Porovnáváme, který zvuk byl nejvíce slyšet.

V závěru můžeme ladičku rozeznít a ponořit ji do misky s vodou. Uvidíme vibrace na vodě (podobně jako s kamenem, který do vody hodíme) a uslyšíme výrazné zařinčení ladičky.

Posledním příkladem bude názorná ukázka pomocí nafukovacího balónku. Pobavíme se s dětmi o tom, jak vzniká hlas. Dostaneme se k tomu, že potřebujeme hlasivky a vzduch. Hlasivky máme v krku a vzduch v plicích. Jak vzduch prochází přes hlasivky, rozkmitá je a tím vznikne hlas. Dětem vše ukážeme. Nafoukneme balónek. Vysvětlíme, že nafouknutý balónek jsou plíce naplněné vzduchem, konec balónku, do kterého jsme foukali, je krk, kde jsou hlasivky. Následně roztahujeme krk balónku a pomalu upouštíme vzduch. Vzduch horní část balónku rozkmitá a my slyšíme zvuk. Poté můžeme pokus zopakovat, ale balónek pustíme rychle. Zkoumáme, který zvuk byl vyšší a který nižší.



8 TĚŠÍME SE NA OSLAVU

ANOTACE

Tato metodika není zaměřena na oslavu konkrétního svátku, ale děti se v rámci tématu seznámí s tím, že máme plno dní v roce, kdy se slaví nějaký svátek. Cílem je dětem ukázat, že svátky by měly být důvodem se na chvíli zastavit, strávit společný čas s rodinou a připomenout si tradice, které se se svátkem pojí. Děti se seznámí s tím, kde mohou s rodiči hledat inspiraci na oslavu daného svátku a jak mohou strávit sváteční den.

Okruh sociálního pilíře TUR: Občanská společnost a rozvoj kultury

Vzdělávací oblast: Dítě a společnost

Cíl lekce:

- Seznámit děti s možnostmi, jak slavit svátky a významné dny.

Doporučené místo realizace:

K úvodní diskusi s dětmi a k pokládání otázek je vhodné využít místo ve třídě, kde mohou děti sedět v kroužku, například koberec. Při plnění úkolu A můžeme pokračovat v sezení na koberci, nebo se přesunout ke stolečkům. Při výrobě školkového kalendáře rozdělíme děti na čtyři skupiny a opět můžeme malovat na zemi ve skupinkách, nebo využít místo u stolečků. Pro zadávání úkolu B využijeme kruh na koberci a následně prostor třídy, kde je připravená opičí dráha. Pro dokončení úkolu B je opět vhodné využít formát kruhu. Úkol C plníme před interaktivní tabulí.

Forma práce:

V úvodní části, kde se děti seznamují s tématem, pracují ve skupině. Při plnění úkolu B jde o kombinaci samostatné a skupinové práce. Úkol C je prací skupinovou.

ČASOVÁ NÁROČNOST

4 x 45 minut

Práci s dětmi je potřeba rozložit na dvě dopoledne. První dopoledne se děti seznámí s tématem, vyrobí kalendář a seznámí se s úkolem B. Po uplynutí zadané doby k úkolu B proběhne dokončení úkolu B a C.



URČENO PRO

předškolní děti v MŠ (s dopomocí možnost zapojit i mladší děti)



MATERIÁL A POMŮCKY

Kalendář, 4x čtvrtku A3, pastelky a zvýrazňovače podle počtu dětí, lístečky pro splnění úkolu B, prut na chytání lístečků (například klacek, ke kterému přiděláme kousek drátku), opičí dráhu dle možností školky, případně knihy uvedené níže či jiné zaměřené na oslavu významných dnů v ČR.



PŘÍPRAVA PRO PEDAGOGY

Před samotnou realizací tématu je potřeba, aby si pedagog nastudoval informace o tématu, prošel si odkazy, které jsou níže. Připravil si veškeré pomůcky, lístečky na úkol B, opičí dráhu. Vhodné je také si projít kalendář a předem si zvýraznit dny, které budou zvýrazňovat děti v úkolu A, případně je doplnit o dny, kdy se konají nějaké slavnosti v okolí školky. Je také potřeba předem informovat rodiče o nutnosti donesení kalendáře na smluvený den, o úkolu B a předat rodičům odkazy, kde mohou čerpat inspiraci na oslavu svátků.

TĚŠÍME SE NA OSLAVU

METODICKÁ ČÁST

1. Úvod

Svátky, které u nás slavíme, vznikly na základě nějaké významné historické události. Smyslem svátku je si tuto historii připomenout, ohlédnout se, zastavit se, oslavit život, trávit čas s rodinou. Svátek nám může sloužit jako inspirace na strávení nevšedního dne. Kromě tradičních svátků, které známe a slavíme, jako jsou Velikonoce, Vánoce, svatý Mikuláš nebo třeba Den matek, máme i mnoho dalších. Některé z nich jsme postupem času převzali z jiných zemí, protože jsme multikulturní společnost a je hezké oslavit i svátky s našimi kamarády, kteří žijí u nás, ale pocházejí odjinud. Další svátky, které se slaví a jsou v kalendáři označeny jako dny volna, jsou svátky, kterými si připomínáme události, bez kterých by náš život mohl vypadat úplně jinak. I tyto svátky můžeme oslavit a těšit se na ně stejně jako na Vánoce. Nemusíme však slavit pouze svátky, které nám označí kalendář. V každé rodině se najde mnoho událostí, které si zaslouží oslavu. Jsou to například narozeniny, svatby, významné události a milníky v našem životě (nástup do školky, školy, ukončení školy, nástup do nového zaměstnání, dokončení důležité práce a podobně). S některými svátky jsou spojené různé zvyky a tradice. Jinak se mohou svátky slavit ve velkých městech a jinak třeba na vesnicích. Některé zvyky vznikly hodně dávno a některé se časem přidaly. Není však důležité, kdo jak který svátek slaví a jestli dodržuje všechny tradice a zvyky. Můžeme si vybrat jen některé, nebo si vymyslet vlastní. Důležité však je si tento den užít s těmi, které máme rádi.

2. Otázky



- A) Jaké svátky u nás slavíme?
- B) Na které se těšíte nejvíce a proč?



TĚŠÍME SE NA OSLAVU

METODICKÁ ČÁST

3. Úkol

A) S dětmi budeme vyhledávat svátky, které jsou v kalendáři a na základě kterých můžeme vytvořit netradiční den. Každé dítě si donese kalendář (starý, nový, malý, velký a podobně). Společně budeme barevně zvýrazňovat dny, kdy se slaví nějaký svátek (u pohyblivých svátků si předem vyhledáme datum, které bude se svátkem spojené následující rok, a dětem vysvětlíme, proč se datum liší). Současně bude paní učitelka tyto významné dny přepisovat na čtvrtku (formát A3, každé roční období na jednu A3, je vhodné psát data na prostředek čtvrtky, aby poté děti kolem dokola mohly malovat obrázky). K těmto dnům můžeme připsat dny, kdy se slaví nějaká zajímavost v okolí školky (tradiční každoroční pouť, slavnost a podobně). Následně z těchto čtvrtek vznikne školkový kalendář s přehledem svátků, který bude navíc rozdělen podle ročních období. Aby byl kalendář pro děti zajímavý, dokreslí děti na čtvrtky obrázky, dle daného ročního období. Děti rozdělíme do čtyř skupin a každá bude pracovat s jednou čtvrtkou dle zadání. S kalendářem poté mohou děti ve školce nadále pracovat (tipy na práci jsou uvedeny níže). Malý kalendář si děti odnesou zpět domů a mohou svátky slavit společně s rodiči.

B) Hra na dobrého skřítku. Děti budou mít na splnění aktivity týden (případně časové zadání upravíme dle potřeby). Dětem vysvětlíme, že se každý z nich stane dobrým skřítkem a dobrý skřítek musí během zadaného časového úseku (týden) něčím udělat radost, ale tajně, tak, aby ten, komu děláme radost, nevěděl, kdo mu radost udělal. Dětem dáme vylosovat lístečky (viz níže pohybová aktivita na losování lístečků) se jmény kamarádů ze třídy. Každé dítě si tedy vylosuje jedno jméno kamaráda, kterému musí udělat radost. Dětem vysvětlíme, že si nemají sdělovat, koho si vylosovaly (pokud to všechny děti nezvládnou dodržet, nevadí, hra se dá dohrát i tak, zkusíme však děti motivovat, aby zachovaly tajemství). Dětem poté jednotlivě pošeptáme, kterého kamaráda si vylosovaly. Lísteček předáme rodičům a s aktivitou je seznámíme. Děti tedy musí vymyslet, jak mohou vylosovaného kamaráda potěšit, udělat mu radost. Mohou například namalovat obrázek a ten poté schovat do jeho poličky. Nebo mu mohou v nějaké situaci pomoci (nebudou však sdělovat, proč to dělají), nebo ho pustí před sebe ve frontě na oběd, podrží dveře, uklidí mu talířek a podobně. Po skončení doby, kterou jsme na splnění úkolu zadali, si sedneme s dětmi do kroužku a celou hru na dobrého skřítku zreflektujeme.

TĚŠÍME SE NA OSLAVU

METODICKÁ ČÁST

3. Úkol

B) Otázky:

1. Víte, kdo byl váš dobrý skřítek a co pro vás udělal?

2. Čí skřítek jste byli a co jste pro kamaráda udělali?

Sledujeme, zda děti poznaly, kdo je jejich skřítkem a jaký skutek si zapamatovaly. Povídáme si o tom, co se jim líbilo a jak se cítily, když mohly někomu udělat radost a naopak, jaké to bylo, když jim někdo udělal radost.

Losování lístečků spojíme s pohybovou aktivitou: Lístečky se jmény kamarádů zabalíme do ruličky a převážeme mašličkou. Na mašličce necháme očko, aby bylo lísteček možné chytit na předem připravený prut. Lístečky pak vysypeme na zem do obruče, která bude představovat moře. Aby se děti k lístečkům dostaly, musí nejdříve přejít přes opičí dráhu, kterou dětem připravíme (prolezení tunelem, přeskokování lavičky, vylezení na žebřiny a podobně, podle možností ve třídě). Jakmile dítě překoná opičí dráhu, vezme si prut a vyloví si jeden lísteček. Pokud se stane, že vytáhne lísteček se svým jménem, tahá ještě jednou. Paní učitelka pošeptá jméno z lístečku dítěti a připomene mu, že je to tajná informace, kterou nesmí nikomu ve školce vyradit, aby mohl pokračovat ve hře. Děti, které nebudou v den lístečků přítomny, můžeme do hry zapojit po návratu do MŠ, pokud se tak stane ještě před dnem ukončení hry z úkolu B.

C) Dětem ukážeme pomocí interaktivní tabule odkazy na stránky, kde mohou najít inspiraci pro oslavu daného svátku. Děti necháme, aby si vyhledávání vyzkoušely (odkazy viz níže). Následně tyto odkazy zašleme nebo předáme rodičům.



TĚŠÍME SE NA OSLAVU

METODICKÁ ČÁST



4. Reflexe s dětmi

- A) Slavíte s rodiči některé svátky, které jsme vyhledali v kalendáři?
- B) Bavilo vás být dobrým skřítkem?
- C) Vyzkoušíte si doma oslavu některých svátků s rodiči?



Rozšíření tématu:

Pokud se nám povede metodiku zařadit na konci roku, můžeme vytvořený kalendář využít během celého následujícího roku. Společně s dětmi hlídáme významné dny. Pokud je významný den státním svátkem, oslavíme ho s dětmi s předstihem. Každý významný den naplánujeme zvlášť. Přečteme dětem související legendu nebo příběh, zahrajeme si nějakou pohybovou hru, něco vyrobíme, můžeme uvařit tradiční pokrm. Pro tyto účely můžeme čerpat například z knih:

- Josef Lada – Tradiční český rok
- Český rok – Lidové zvyky a tradice
- Tinková Eva, Horan Jan – České svátky a tradice
- Kamila Skopová – Rodinné svátky o století zpátky aneb Oslavy a rituály v české domácnosti
- Lucie Seifertová – Dějiny udatného národa
- Čerpat můžeme také z internetových stránek, například: www.cesketradice.cz , [Lidové zvyky a tradice - Alena Rakoušová \(weebly.com\)](http://Lidove.zvyky.a.tradice-Alena.Rakouskova.weebly.com).



Reflexe pro pedagogy:

Zhodnocení, zda se podařilo naplnit cíl lekce, co se nepovedlo, co děti bavilo, co by se dalo vylepšit.

1. Sportují děti ve volném čase?
2. Dařily se jim pohybové aktivity?
3. Plnily úkoly s radostí?



9 TOULKY OKOLÍM 1

ANOTACE

Děti se v rámci tématu seznámí s okolím školky, s místy, které mohou navštívit při hledání zábavy, lékařské péče, nakupování a dalších. Naučí se také základy programování s autíčkem CarKit, které jim pomůže při plánování trasy a zmapování okolí. Metodika Toulky okolím 1 je nezbytná pro práci s metodikou Toulky okolím 2, která na tuto metodiku navazuje.

Okruh sociálního pilíře TUR: Dostupnost služeb, participace a občanská společnost

Vzdělávací oblast: Dítě a svět

Cíl lekce:

- Děti se seznamují s okolím školky, s dostupností a využitím služeb v jejich okolí.

Doporučené místo realizace:

Pro seznámení dětí s autíčkem CarKit je vhodné děti rozdělit do skupinek, podle toho, kolik autíček máme k dispozici a podle počtu dětí. Při práci s autíčkem je ideální práce u stolečků. Pro úkol B využijeme volný prostor ve třídě. Při úkolu C se opět vrátíme ke stolečkům. Pro mapování okolí zvolíme procházku a pohybujeme se v okolí mateřské školy.

Forma práce:

V úvodní části, kde se děti seznamují s tématem, pracují ve skupině. Při práci s autíčkem děti pracují v malých skupinách. Při vycházce se opět jedná o práci skupinovou.



ČASOVÁ NÁROČNOST

4 x 45 minut

Na práci s autíčkem postačí 45 minut, zbylý čas využijeme k prozkoumávání okolí.



URČENO PRO

předškolní děti v MŠ (s dopomocí možnost zapojit i mladší děti)



MATERIÁL A POMŮCKY

Autíčko CarKit, zalamínované dráhy, popruh, barevné čtvrtky (zelená, modrá, červená), barevné lepenky (zelená, modrá), fotoaparát.



PŘÍPRAVA PRO PEDAGOGY

Před samotnou realizací tématu je potřeba, aby se pedagog připravil na realizaci vycházky a naplánoval trasu tak, aby děti viděly co nejvíce věcí, které se s tématem pojí. Dále je potřeba, aby se pedagog seznámil s autíčkem CarKit a připravil si k němu potřebné pomůcky.



TOULKY OKOLÍM I

METODICKÁ ČÁST

1. Úvod

Znát své okolí je velmi důležité. Každý by měl vědět, kde se v jeho okolí nachází například obchod, kde si mohu nakoupit potraviny, které jsou pro život důležité. Stejně tak drogerie, základní hygienické potřeby. Kde naleznou lékaře nebo třeba lékárnu, abychom si mohli nakoupit léky. Je vhodné vědět, kam se mohu jít pobavit, kde se mohu setkávat s dalšími lidmi. K tomu nám může posloužit například restaurace, kino, divadlo, zájmové kluby nebo třeba dům dětí a mládeže, kde můžeme navštěvovat různé zájmové kroužky.

2. Otázky



- A) Znáte okolí školky?
- B) Co všechno můžeme v okolí školky najít za budovy?
- C) Navštěvujete je?

3. Úkoly

A) Ještě než dětem autíčko představíme, pobavíme se s nimi o základech programování. Děti se zeptáme, zda vědí, co je to programování a co vše se dá naprogramovat. Pokud neznají odpověď, vysvětlíme jim to. Následně dětem představíme autíčko CarKit, které je již naprogramované. Ukážeme jim, jakým způsobem se dá lehce otevřít krabička a jak autíčko poskládáme. Při skládání dětem popisujeme, z jakých částí se skládá. Můžeme nechat děti hádat, jak se která část nazývá. Poté autíčko rozebereme a rozdělíme děti do skupinek, podle počtu dětí a podle toho, kolik autíček máme k dispozici (například 5 skupin po 5 dětech). Poté necháme děti, aby otevřely krabičku a autíčko samy poskládaly. Rozdáme jim pracovní listy (viz příloha). Děti samy zjišťují, jak autíčko funguje. Nejprve zjistí, po čem jede (černá čára), následně co dělá na zelenou, modrou a červenou (na zelenou zatočí doleva, na modrou doprava a na červenou zastaví).

TOULKY OKOLÍM I

METODICKÁ ČÁST

3. Úkoly

B) Děti se kouzelným slůvkem promění v autíčko CarKit a vyzkouší si, jak se pohybuje. Na podlahu připravíme z popruhu a barevných čtvrtek dráhu (viz příloha). Děti chodí po popruhu a zatáčí podle barvy stejně jako autíčko CarKit. Dětem řekneme, aby si představily, že mají v ruce volant (případně ho můžeme mít vyrobený nebo můžeme použít cokoli, co volant připomíná, např. kroužek). Hlídáme, aby děti správně zatáčely a na červené zastavily. Každé dítě odstartujeme zvlášť slovy: připravit, ke startu, pozor, teď.

C) Děti prozkoumají okolí mateřské školy. Hledají restaurace, kino, divadlo, lékárnu, obchody, nemocnici, ordinace lékařů a podobně. Místa, která děti prozkoumají, pedagog nafotí.

4. Reflexe s dětmi

- A) Líbila se vám práce s autíčkem?
- B) Našly jste při procházce zajímavá místa?
- C) Která se vám zdají být nejdůležitější?



Reflexe pro pedagogy:

Zhodnocení, zda se podařilo naplnit cíl lekce, co se nepovedlo, co děti bavilo, co by se dalo vylepšit.

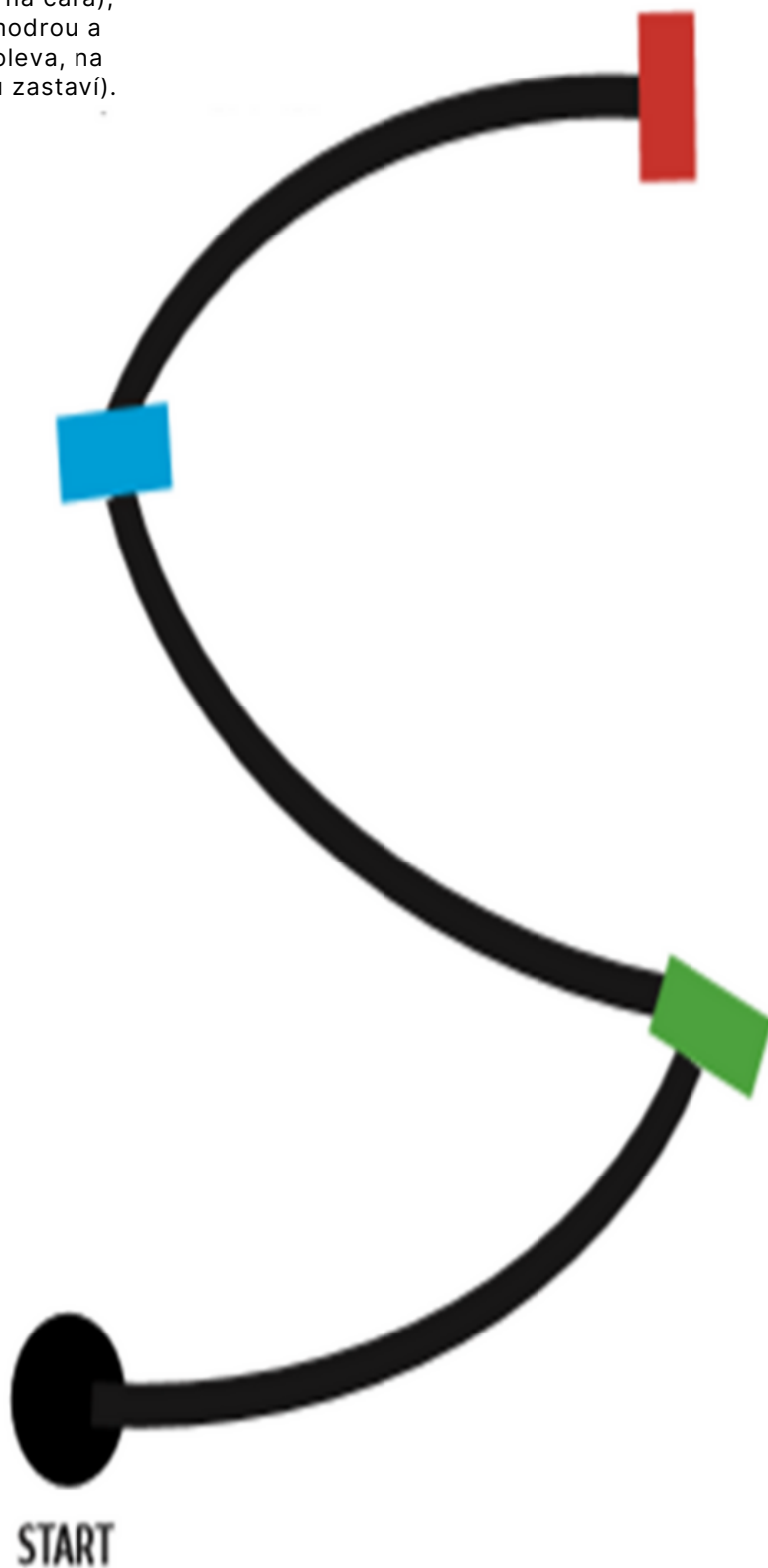
1. Orientovaly se děti v okolí školky?
2. Jaké budovy pokládaly za důležité?



9 TOULKY OKOLÍM 1

PŘÍLOHA 1 - CVIČNÉ DRÁHY

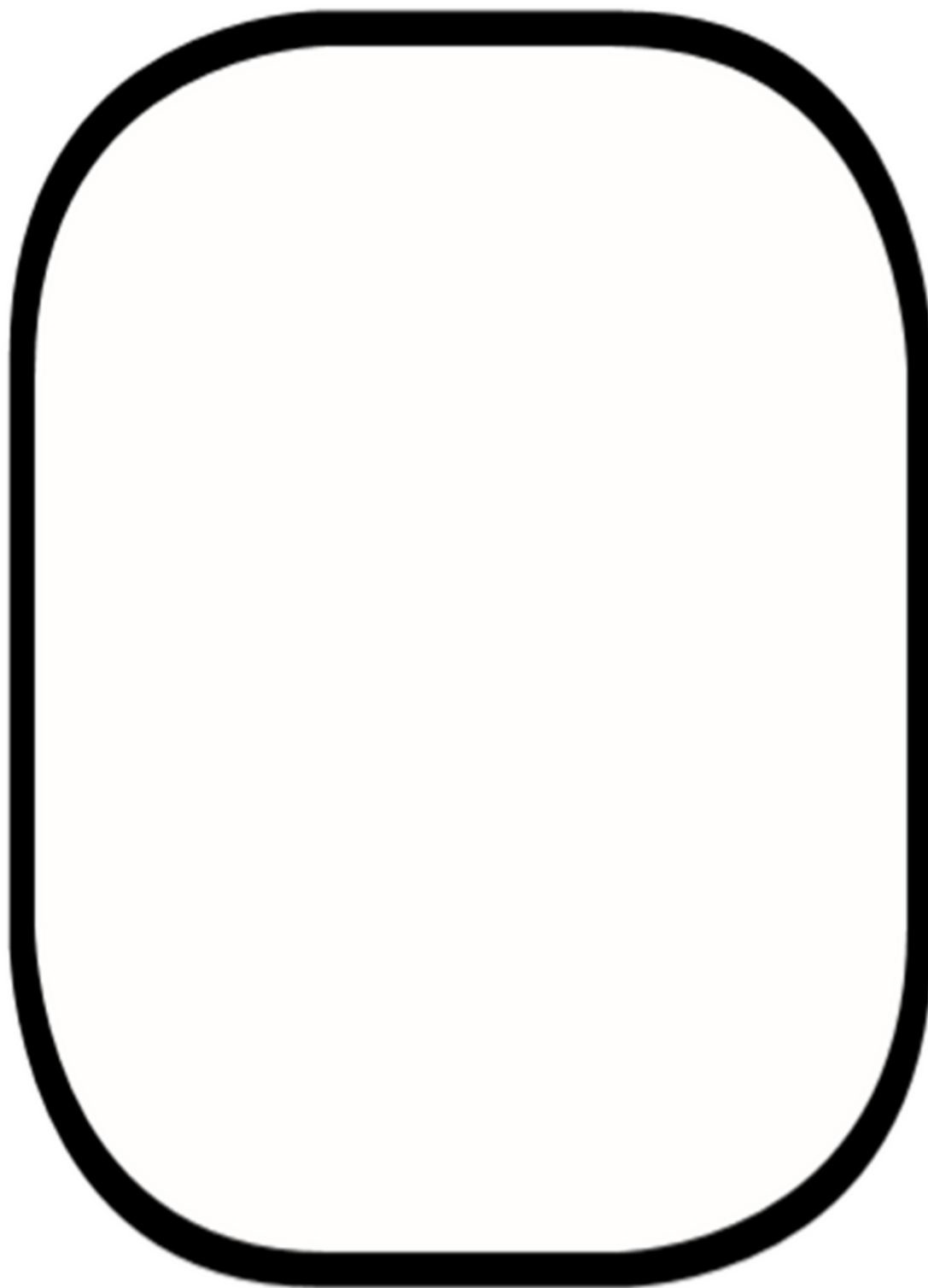
Děti samy zjišťují, jak autíčko funguje. Nejprve zjistí, po čem jede (černá čára), následně co dělá na zelenou, modrou a červenou (na zelenou zatočí doleva, na modrou doprava a na červenou zastaví).



9 TOULKY OKOLÍM 1

PŘÍLOHA 1 - CVIČNÉ DRÁHY

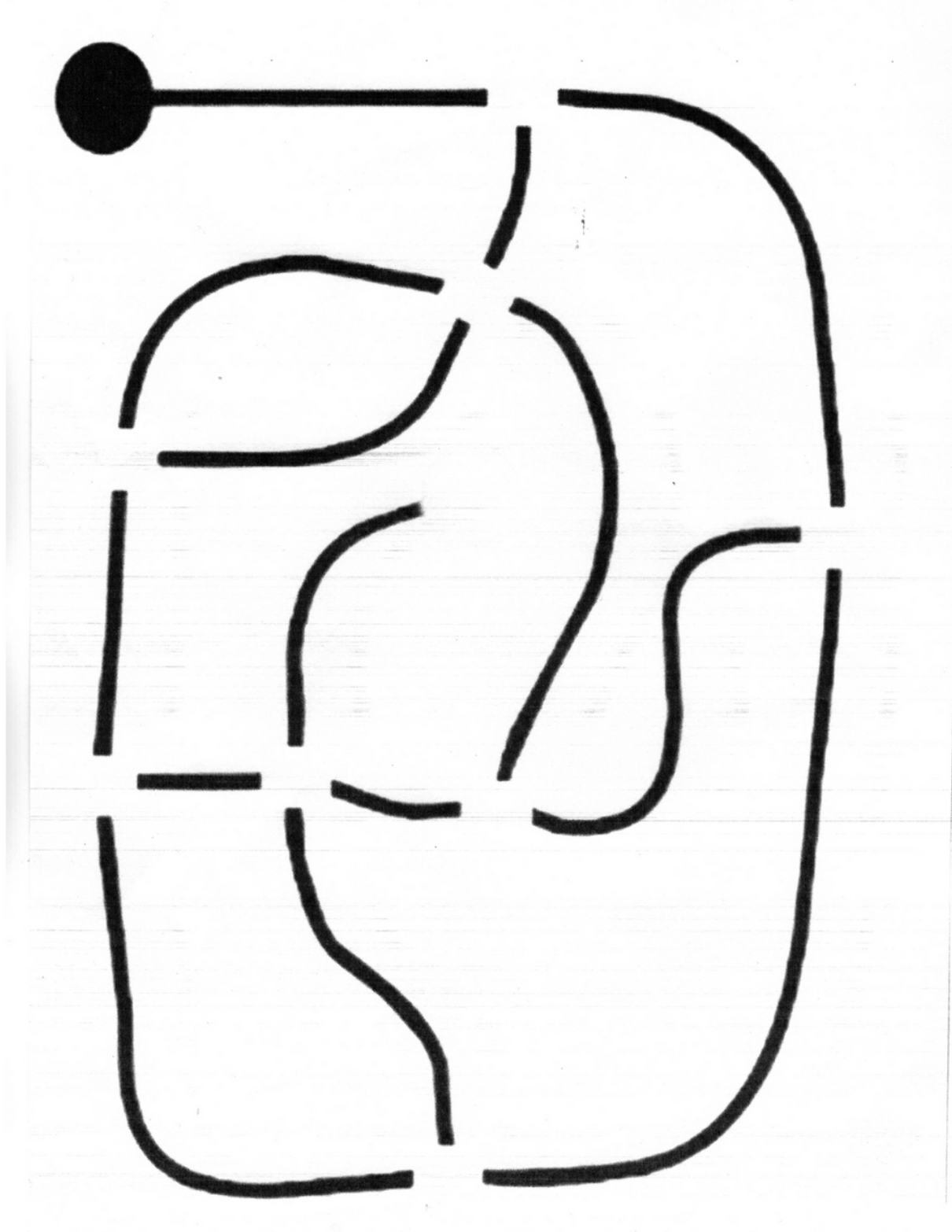
Děti pomocí barevných příkazů naprogramují cestu k předem určenému cíli.



9 TOULKY OKOLÍM 1

PŘÍLOHA 2 - HLEDEJ CESTU

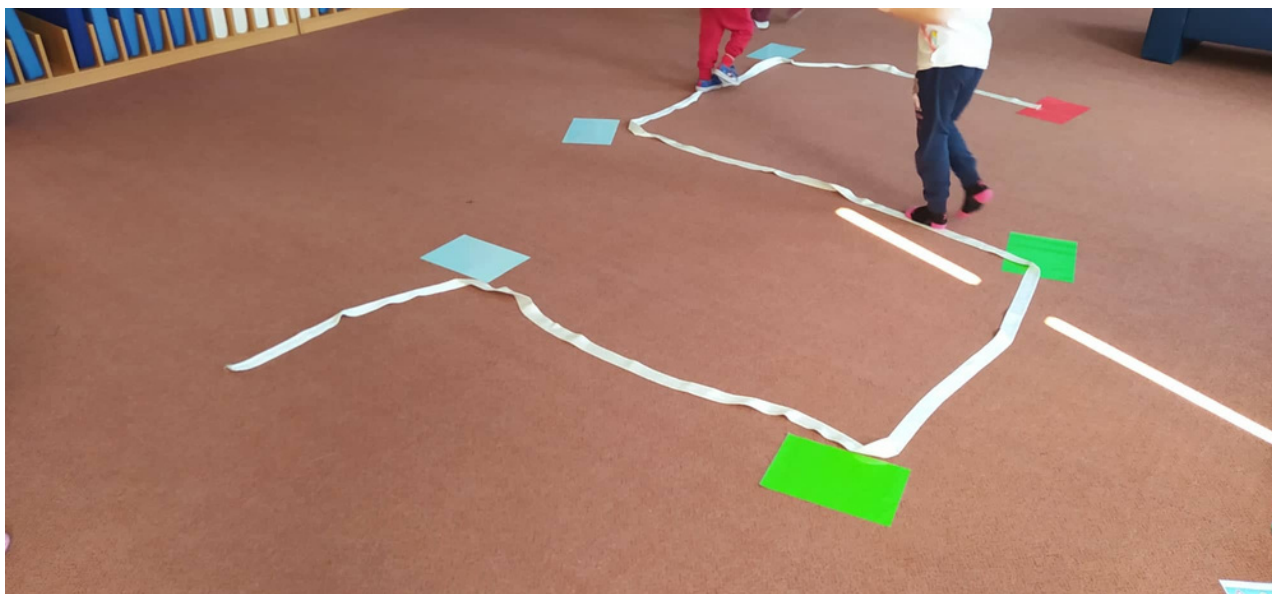
Děti pomocí barevných příkazů naprogramují cestu k předem určenému cíli.



9 TOULKY OKOLÍM I

PŘÍLOHA 3 - DĚTI SE MĚNÍ V AUTÍČKO

Děti chodí po popruhu a zatáčí podle barvy stejně jako autíčko CarKit.



10 TOULKY OKOLÍM 2

ANOTACE

Děti pokračují v seznamování se s okolím mateřské školy. Cílem této metodiky je, aby si děti lépe dokázaly představit, kde a co se v jejich okolí nachází a co je pro ně dostupné. Zásadní je práce s mapou, která děti vede k lepší představivosti a dávání věcí do souvislostí.

Okruh sociálního pilíře TUR: Dostupnost služeb, participace a občanská společnost

Vzdělávací oblast: Dítě a svět

Cíl lekce:

- Orientace v okolí mateřské školy, práce s mapou.

Doporučené místo realizace:

K úvodní diskusi s dětmi a k pokládání otázek je vhodné využít místo ve třídě, kde mohou děti sedět v kroužku, například koberec. Při práci s CarKitem využijeme několik malých stolečků, podle počtu dětí a skupin. Při práci s mapou je vhodné spojit několik stolečků, tak aby se na ně vešla celá mapa a děti mohly pracovat ve velké skupině společně.

Forma práce:

V rámci této metodiky je vhodná práce ve skupině. Při práci s autíčkem vytvoříme několik menších skupin, podle počtu dětí a počtu autíček, které máme k dispozici. Při tvoření mapy zadáváme dětem úkoly individuálně, ale pracujeme společně u jedné mapy.



ČASOVÁ NÁROČNOST

4 x 45 minut



URČENO PRO

předškolní děti v MŠ (s dopomocí
možnost zapojit i mladší děti)



MATERIÁL A POMŮCKY

Šablonu mapy, fotografie, lepidlo, lepicí pásky, autíčko CarKit, papírovou mapu, interaktivní tabuli nebo projektor.



PŘÍPRAVA PRO PEDAGOGY

Před samotnou realizací je potřeba, aby pedagog připravil pro děti mapu okolí MŠ. Dále je potřeba mít nachystané fotografie, které děti pořídily při realizaci metodiky 9. - Toulky okolím 1.



TOULKY OKOLÍM 2

METODICKÁ ČÁST

1. Úvod

V životě mohou nastat situace, kdy potřebujeme nebo chceme navštívit nejrůznější místa z různých důvodů. Může to být obchod, kde si potřebujeme nakoupit, nebo divadlo, kde se chceme pobavit. Onemocníme a potřebujeme navštívit lékaře nebo lékárnu. Zajít si na oběd nebo večeři do restaurace. Pokud nevíme, kde se taková místa nacházejí, nebo nevíme, jak se k nim můžeme dostat, pomůže nám k tomu mapa. Mapa je zmenšené znázornění objektů, jako jsou domy, restaurace, obchody, školy a podobně. Zmenšené znázornění cest, potoků, řek, lesů a dalších jevů na zemi. Dnes takové mapy můžeme najít v telefonu, na internetu, ale také v papírové podobě. Dříve se využívaly mapy pouze v papírové podobě. Pomocí mapy můžeme vyhledat to, co zrovna hledáme a naplánujeme si tak trasu. (V rámci úvodu dětem papírovou mapu ukážeme. Stejně tak dětem ukážeme mapu na internetu.)

2. Otázky



- A) Viděli jste někdy papírovou mapu?
- B) Jaké budovy jste našli při procházce?
- C) Které jsou pro vás důležité?
- D) Navštívili jste někdy tato místa?

3. Úkoly

- A)** Děti dostanou předpřipravenou mapu okolí MŠ, do které budou vlepovat fotografie, které pořídily v rámci vycházky.
- B)** Děti se rozdělí do skupinek a sestaví autíčko CarKit. Rozdáme jim předpřipravenou dráhu (viz příloha), kde jsou vynechaná místa. Děti musí do vynechaných míst doplnit správnou barvu tak, aby se autíčko dostalo ze startu (černé kolečko) do cíle (červené kolečko). Dráha má několik řešení.
- C)** Do připravené mapy, kde již máme fotografie, děti doplní barvy pro autíčko CarKit tak, aby autíčko dostalo správný pokyn a projelo dráhou správně.



TOULKY OKOLÍM 2

METODICKÁ ČÁST

4. Reflexe s dětmi

- A) Bylo těžké doplnit fotografie do mapy?
- B) Jak se vám dařilo naplánovat trasu autíčku?
- C) Dostalo autíčko správné pokyny, aby projelo mapou?



Reflexe pro pedagogy:

Zhodnocení, zda se podařilo naplnit cíl lekce, co se nepovedlo, co děti bavilo, co by se dalo vylepšit.

1. Pamatovaly si děti, kde a co se v okolí školky nachází?
2. Dokázaly doplnit fotografie do mapy?
3. Zvládly mapu propojit s autíčkem CarKit?



Publikace podléhá licenci:

Creative Commons Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

Pro zobrazení licenčních podmínek navštivte
<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>.



Tento materiál byl graficky zpracován v programu canva.com

**Tento materiál vznikl v rámci projektu „Hrajeme si spolu“
CZ.07.4.68/0.0/0.0/20_079/0002095, který je spolufinancován prostřednictvím
OP PPR z ESF.**



EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – pól růstu ČR

